

RAPORT O STANIE GMINY SULIKÓW

Powiat Zgorzelecki Województwo Dolnośląskie

2018

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	3
II. INFORMACJE OGÓLNE	3
III. REALIZACJA PROGRAMÓW I STRATEGII	5
1. Strategia Rozwoju Gminy Sulików na lata 2015-2025	6
2. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024	10
3. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Sulików na lata 2016-2020	11
4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych	13
5. Program Wspierania Rodziny w Gminie Sulików na lata 2017-2019	14
6. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień	14
7. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2015-2020	18
8. Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi i innymi uprawnionym podmiotami w 2018 roku	19
9. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Sulików w 2018 roku	21
IV. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY	22
V. BUDŻET GMINY	29
1. Dochody	31
2. Wydatki	32
3. Przychody	34
4. Rozchody	34
5. Zobowiązania	35
6. Udziały w spółkach prawa handlowego	36
VI. REALIZACJA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH	37
VII. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH NA REALIZACJĘ ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I REMONTOWYCH	50
VIII. POZIOM WYDATKÓW NA POMOC SPOŁECZNĄ I SOCJALNĄ	56
IX. WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA FUNKCJONOWANIE OŚWIATY	61
X. REALIZACJA FUNDUSZU SOŁECKIEGO	66
XI. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	67
XII. WSPÓŁPRACA Z INNYMI JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO ORAZ ZWIĄZKAMI TYCH JEDNOSTEK	69
XIII. GOSPODARKA PRZESTRZENNA	71
XIV. STAN DRÓG GMINNYCH I WEWNĘTRZNYCH	73
XV. STAN MIENIA KOMUNALNEGO	79
XVI. ZBIOROWE ZAOPATRZENIE W WODĘ I ZBIOROWE ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW	82
XVII. GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI	83
XVIII. KULTURA	85
XIX. OBIEKTY SPORTOWO-REKREACYJNE	87
XX. ZADANIA DO REALIZACJI W LATACH NASTĘPNYCH	88
XXI. PODSUMOWANIE	89

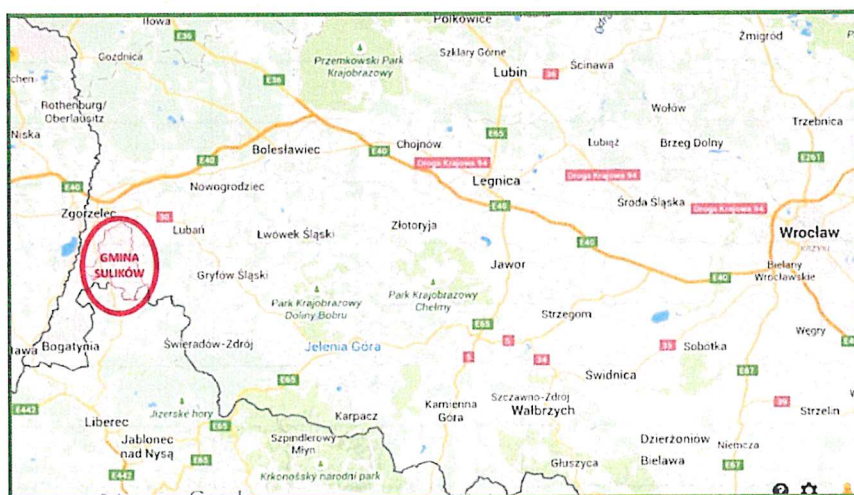
I. WSTĘP

Zgodnie z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506) Wójt co roku do dnia 31 maja przedstawia Radzie Gminy raport o stanie gminy. Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.

Zakres opracowanego dokumentu obejmuje przede wszystkim realizację polityk, programów, strategii, uchwał Rady Gminy Sulików i funduszu sołeckiego za rok 2018. Informacje zawarte w niniejszym dokumencie posłużą radnym Gminy Sulików oraz mieszkańcom Gminy do poszerzenia wiedzy na temat funkcjonowania Gminy, a także stanowiąc będą podstawę do prowadzenia dialogu na temat jej przyszłości.

II. INFORMACJE OGÓLNE

Gmina Sulików to gmina wiejska, położona w województwie dolnośląskim, w powiecie zgorzeleckim. Leży przy południowo-zachodniej granicy Polski, sąsiadując bezpośrednio z Czechami, niedaleko od granicy z Niemcami. Przejście graniczne z Czechami w Zawidowie położone jest w odległości ok. 8 km od Gminy, zaś do przejść granicznych z Niemcami odległość wynosi: do Zgorzelca 7 km i Jędrzychowic 5 km. Odległość z Sulikowa do Wrocławia wynosi 160 km, do Pragi 140 km, Berlina 286 km, zaś Warszawy 505 km. Gmina sąsiaduje z gminą miejską Zawidów oraz gminą wiejską Zgorzelec z powiatu zgorzeleckiego i gminami wiejskimi Platerówka oraz Siekierczyn położonymi w powiecie lubańskim, a od południa z Czechami (powiat Frydlant).

Gmina Sulików zajmuje powierzchnię ok. 95,2 km². Obszar Gminy jest podzielony na 15 obrębów geodezyjnych. Gmina obejmuje 16 sołectw: Bierna, Mała Wieś Dolna, Mała Wieś Górna, Miedziana, Mikułowa, Radzimów Dolny, Radzimów Górny, Skrzydlice, Stary Zawidów, Studniska Dolne, Studniska Górne, Sulików, Wilka, Wilka Bory, Wrociszów Dolny oraz Wrociszów Górny.

Gmina Sulików jest gminą typowo rolniczą, użytki rolne i lasy stanowią tu ponad 90% powierzchni. Obszar Gminy znajduje się w obrębie Pogórza Izerskiego, które można podzielić na cztery części fizyczno-geograficzne: Wzgórza Zalipiańskie, Wysoczyne Siekierczyńską, Obniżenie Zawidowa i Równinę Zgorzelecką. Najwyższym punktem na terenie Gminy jest szczyt Wyszyny (ponad 400 m n.p.m.). Rzeźbę terenu urozmaicają lokalnie pagóry (na ogół bazaltowe), a największy z nich zwany Górą Ognistą posiada wysokość względną ok. 70 m i jest eksploatowany przez kopalnię bazaltu w Sulikowie. Krajobraz Gminy porożcinany jest malowniczymi wciosowymi dolinkami potoków Lipy, Czerwonej Wody i Płonki.

Gmina Sulików w 2018 roku liczyła 6042 mieszkańców. Największym sołectwem w Gminie jest Sulików, który jest jednocześnie siedzibą Gminy, a najmniejszym sołectwem Wilka Bory. Szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawiają tabele 1 i 2.

Tabela 1. Liczba mieszkańców Gminy według sołectw

Lp.	Nazwa sołectwa/miejscowości	Zameldowanie stałe	Zameldowanie czasowe
1	Bierna	296	3
	Nowoszyce	33	0
2	Wilka	78	2
	Ksawerów	62	0
3	Miedziana	263	2
	Jabłoniec	9	0
	Łowin	23	4
4	Stary Zawidów	341	4
	Wielichów	56	0
5	Wrociszów Dolny	133	0
	Wrociszów Dolny Kolonia	38	0
6	Sulików	1832	32
	Podgórze	45	0
7	Mała Wieś Dolna	162	2

8	Mała Wieś Górna	156	3
9	Mikułowa	250	7
10	Radzimów Dolny	341	5
11	Radzimów Górny	409	10
12	Skrzydlice	159	1
13	Studniska Dolne	730	16
14	Studniska Górne	368	2
15	Wilka-Bory	21	0
16	Wrociszów Górny	144	0
RAZEM		5949	93
		6042	

Tabela 2. Liczba mieszkańców Gminy według wieku i płci

Przedział wiekowy	Kobiety		Mężczyźni	
	Zameldowanie	Zameldowanie	Zameldowanie	Zameldowanie
	stałe	czasowe	stałe	czasowe
0-18	601	6	600	6
19-65	1912	29	2055	43
66-105	465	5	316	4
Razem	2978	40	2971	53
	3018		3024	

W roku 2018 odnotowano 56 urodzeń i 76 zgonów.

III. REALIZACJA PROGRAMÓW I STRATEGII

Przyjęte do realizacji przez Radę Gminy Sulików programy i strategię, które podlegały realizacji w roku 2018 to:

1. Strategia Rozwoju Gminy Sulików na lata 2015 – 2025

W 2015 r. Rada Gminy Sulików uchwaliła Strategię Rozwoju Gminy Sulików na lata 2015 – 2025. Strategia jest dokumentem stworzonym przy udziale społeczności lokalnej podczas spotkań konsultacyjnych, jak również poprzez badanie ankietowe. Dokument zawiera m.in. diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy, analizę SWOT, misję oraz wizję rozwoju Gminy do roku 2025, cele strategiczne i cele operacyjne. Stanowi podstawę do prowadzenia długookresowej polityki rozwoju. Daje również możliwość tworzenia warunków rozwijania aktywności i świadomości społecznej poprzez różne formy współdziałania.

Osią orientującą działania Gminy jest jakość życia mieszkańców, stąd nacisk na wszystkie sfery, które oddziałują na codzienne życie: sferę społeczną, gospodarkę, infrastrukturę i środowisko przyrodnicze. Przyjęto, że misją Gminy Sulików jest tworzenie warunków rozwoju gospodarczego oraz podniesienie jakości życia, zapewnienie poczucia stabilizacji i integracji mieszkańców. Misja Gminy i jej wizja jako atrakcyjnej gospodarczo i turystycznie jednostki samorządu terytorialnego, dbającej o tradycję i z otwartą na współpracę społecznością wytyczyły cele strategiczne, operacyjne i zadania, które będą realizowane w kolejnych latach.

We wdrażaniu zadań ujętych w strategii bierze udział przede wszystkim Urząd Gminy Sulików, ale także inni realizatorzy, ściśle współpracujące z Urzędem instytucje publiczne, m.in.: instytucje oświatowe, Gminny Ośrodek Kultury w Sulikowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, jak również organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa prywatne i społeczność lokalna.

Realizację celów strategii prezentuje poniższa tabela.

Tabela 3. Cele strategiczne, operacyjne i zadania strategii

Sfery oddziaływań	Cele strategiczne	Cele operacyjne	Zadania	Podmiot realizujący zadania w 2018 r.
Sfera społeczna	1. Rozwój zintegrowanego systemu lokalnej polityki społecznej zapewniającej profilaktykę i wsparcie jednostkom i	Cel operacyjny 1.1. Zapewnienie odpowiedniej pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej	1.1.1. Wsparcie rodzin w ramach systemu pomocy społecznej	GOPS
			1.1.2. Kompleksowa pomoc dzieciom z rodzin wymagających wsparcia	GOPS
			1.1.3. Wsparcie osób niepełnosprawnych i chorych	GOPS

	rodzinom		1.1.4. Wsparcie zaspakajania potrzeb indywidualnych i społecznych seniorów	GOPS, GOK
		Cel operacyjny 1.2. Ograniczenie zjawisk patologii społecznej	1.2.1. Kompleksowy system profilaktyki i pomocy osobom uzależnionym	GOPS
			1.2.2. Wdrażanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy	GOPS
	2. Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości lokalnych usług publicznych	Cel operacyjny 2.1. Rozbudowa i rewitalizacja infrastruktury społecznej	2.1.1. Budowa i remonty infrastruktury sportowej	Urząd Gminy
			2.1.2. Doposażenie i rozbudowa placów zabaw	Urząd Gminy
			2.1.3. Budowa, zagospodarowanie i doposażenie miejsc integracji mieszkańców	Urząd Gminy
			2.1.4. Remonty i doposażenie placówek oświatowych	Urząd Gminy, placówki oświatowe
		Cel operacyjny 2.2. Zapewnienie edukacji na miarę XXI wieku	2.2.1. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia	Placówki oświatowe
			2.2.2. Innowacyjne rozwiązania wspierające uczniów zdolnych oraz wymagających pomocy	Placówki oświatowe
			2.2.3. Rozwój opieki i edukacji w żłobkach i przedszkolach	Placówki oświatowe
			2.2.4. Organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych oraz kulturalno-oświatowych dla dzieci i młodzieży w różnych miejscowościach gminy	Placówki oświatowe, GOK, organizacje pozarządowe
			2.2.5. Wsparcie utworzenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku	
		Cel operacyjny 2.3. Władze i instytucje przyjazne mieszkańcom	2.3.1. Rozwijanie e-usług w administracji samorządowej	Urząd Gminy
2.3.2. Kształtowanie warunków sprzyjających przekazywaniu zadań publicznych organizacjom pozarządowym	Urząd Gminy			
2.3.3. Tworzenie możliwości do wdrażania lokalnych inicjatyw przez mieszkańców gminy,	Urząd Gminy			

			2.3.4. Wsparcie organizacyjne i sprzętowe ochotniczych straży pożarnych	Urząd Gminy, sołectwa
			2.3.5. Wdrażanie rozwiązań uspołeczniających w bieżącym zarządzaniu gminą	Urząd Gminy
			2.3.6. Rozwój współpracy transgranicznej i realizacja wspólnych projektów	Urząd Gminy, GOK
Sfera gospodarcza	3. Kreowanie warunków dla rozwoju gospodarczego gminy	3.1. Rozwój funkcji turystycznej gminy Sulików	3.1.1. Utworzenie nowych i utrzymanie istniejących szlaków turystycznych	Urząd Gminy
			3.1.2. Budowa, remonty i doposażenie małej architektury wzdłuż szlaków turystycznych	Urząd Gminy
			3.1.3. Wsparcie rozwoju bazy noclegowo-gastronomicznej	Urząd Gminy
			3.1.4. Wykorzystanie zasobów historyczno-kulturowych w kreowaniu nowych atrakcji turystycznych	-
			3.1.5. Wzmocnienie działań promocyjnych gminy dotyczących walorów i oferty turystycznej gminy	-
		3.2. Tworzenie przyjaznych warunków dla rozwoju przedsiębiorstw i przedsiębiorczości w gminie	3.2.1. Przygotowanie i udostępnianie terenów pod inwestycje	-
			3.2.2. Uaktualnianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	Urząd Gminy
			3.2.3. Wspieranie przedsięwzięć opartych na odnawialnych źródłach energii	Urząd Gminy
			3.2.4. Wspieranie inicjatyw i partnerstw na rzecz aktywizacji gospodarczej gminy	Urząd Gminy
			3.2.5. Wsparcie informacyjno-organizacyjne i szkoleniowe mieszkańców zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej	Urząd Gminy
			3.2.6. Rozwój i wsparcie sektora ekonomii społecznej	-

			3.2.7. Tworzenie i wdrażanie rozwiązań na rzecz łączenia życia zawodowego i rodzinnego mieszkańców gminy	Urząd Gminy
Infrastruktura i środowisko przyrodnicze	4. Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury komunalnej	4.1. Poprawa jakości infrastruktury drogowej i komunikacyjnej	4.1.1. Budowa i remonty dróg gminnych	Urząd Gminy
			4.1.2. Budowa i rozbudowa infrastruktury towarzyszącej wzdłuż dróg	Urząd Gminy
			4.1.3. Wsparcie działań poprawiających lokalny transport publiczny	Urząd Gminy
			4.1.4. Uzupelnienie braków w oświetleniu	Urząd Gminy
			4.1.5. Wsparcie modernizacji dróg wojewódzkich i powiatowych na terenie gminy	Urząd Gminy
		4.2. Modernizacja infrastruktury mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej	4.2.1. Rewitalizacja zdegradowanych obiektów i obszarów na terenie gminy	Urząd Gminy
			4.2.2. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	-
			4.2.3. Remonty lokali komunalnych oraz przystosowanie ich do nowych funkcji	Urząd Gminy
			4.2.4. Tworzenie warunków dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego zwłaszcza socjalnego i czynszowego	-
			4.2.5. Likwidacja barier architektonicznych w obiektach i miejscach publicznych	-
	5. Stworzenie i realizacja kompleksowego systemu ochrony środowiska	5.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej	5.1.1. Poprawa i rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	Urząd Gminy
			5.1.2. Oczyszczenie cieków wodnych i rowów melioracyjnych	Urząd Gminy
			5.1.3. Podejmowanie działań mających na celu zabezpieczenie przeciwpowodziowe gminy	Urząd Gminy
			5.1.4. Wsparcie przedsięwzięć	-

			związanych z gazyfikacją gminy	
		5.2. Ochrona gleby, wód i powietrza atmosferycznego	5.2.1. Budowa naturalnych ochron wokół uciążliwych obiektów przemysłowych	-
			5.2.2. Uporządkowanie terenów zielonych i leśnych	Urząd Gminy
			5.2.3. Popularyzacja i wsparcie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii	Urząd Gminy
			5.2.4. Likwidacja dzikich wysypisk śmieci	Urząd Gminy
			5.2.5. Popularyzacja dbałości o prywatne posesje i miejsca wspólne	-

2. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021 – 2024

Uchwałą Nr XXVI/234/17 z dnia 22 marca 2017 r. Rada Gminy Sulików przyjęła Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików. Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia Programu jest realizacja przez Gminę Sulików polityki ochrony środowiska państwa. Program zawiera m.in. ocenę stanu środowiska w Gminie Sulików w zakresie hałasu, klimatu i ochrony powietrza, gospodarowania wodami, glebami, gospodarką odpadami. Ponadto w Programie ujęte zostały jego cele i zadania, które wskazuje do realizacji i sposób ich finansowania.

Na podstawie aktualnego stanu środowiska naturalnego Gminy Sulików, a także uwarunkowań wynikających z dokumentów programowych wyznaczono kierunki działań i zaproponowano do nich zadania, których wykonanie jest niezbędne, aby zachować bądź poprawić stan środowiska, wypełnić zobowiązania unijne, a tym samym poprawić jakość życia mieszkańców. Są to zadania z zakresu: ochrony powietrza i klimatu, ochrony przed hałasem, ochrony przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarowania zasobami geologicznymi, ochrony gleb, gospodarowania odpadami, ochrony przyrody i krajobrazu oraz zagrożeń przed poważnymi awariami.

Z raportu wynika, że najważniejszymi problemami ekologicznymi na terenie Gminy Sulików są: niska emisja, zły stan dróg, nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa oraz nadmierny hałas i zapylenia z zakładów górniczych.

W 2018 roku w zakresie ochrony powietrza Gmina realizowała działania wynikające z Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, o czym mowa w pkt. 3. W celu poprawy jakości wód powierzchniowych kontynuowane będą działania związane z inwentaryzacją stanu technicznego zbiorników bezodpływowych (szamb), które obecnie funkcjonują na terenach nieskanalizowanych. Gmina przeprowadziła także inwestycję „Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Sulików poprzez budowę sieci wodociągowej do miejscowości Wilka i Wrociszów Dolny oraz budowę przydomowych oczyszczalni ścieków w budynkach gminnych”. Mieszkańcy gminy mieli możliwość usunięcia wyrobów azbestowych z terenu swoich posesji - bez ponoszenia kosztów z tym związanych. Dotację na ten cel Gmina pozyskała z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

3. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Sulików na lata 2016-2020

Uchwałą Nr XXV/223/17 z dnia 8 lutego 2017 r. Rada Gminy Sulików przyjęła Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Sulików. Plan gospodarki niskoemisyjnej ma na celu ocenę obecnej struktury zużycia energii i przeanalizowanie możliwych do podjęcia działań, które w przyszłości przyczynią się do zmiany tej struktury i ograniczenia zużycia energii finalnej na terenie Gminy. Ponadto plan ten jest dokumentem, który umożliwia ubieganie się o środki pomocowe z budżetu Unii Europejskiej w perspektywie finansowej na lata 2014-2020.

Na podstawie analizy stanu aktualnego w Gminie zidentyfikowano problematyczne obszary wymagające poprawy i modernizacji, takie jak:

- efektywność energetyczna budynków mieszkalnych i obiektów użyteczności publicznej,
- infrastruktura transportowa,
- rozwój odnawialnych źródeł energii,
- świadomość ekologiczna mieszkańców.

Realizacja poszczególnych założeń planu pozostaje w gestii nie tylko władz samorządowych, ale także interesariuszy Planu, a w szczególności: mieszkańców Gminy Sulików, jednostek organizacyjnych Gminy, organizacji społecznych i pozarządowych, przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie Gminy, rolników.

W 2018 r. Gmina Sulików realizowała następujące zadania wynikające z przyjętego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej:

- 1) **modernizacja oświetlenia ulicznego:** instalacja energooszczędnych punktów świetlnych (LED) w miejscowościach: Radzimów Dolny, Radzimów Górny, Stary Zawidów, Skrzydlice, Bierna, Nowoszyce, Miedziana, Wrociszów Dolny, Studniska Dolne, Studniska Górne);
- 2) **modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej:** przebudowa drogi gminnej Wrociszów – Wilka, przebudowa dróg wewnętrznych w Starym Zawidowie, Sulikowie, Biernej, Studniskach Dolnych, Radzimowie;
- 3) **budowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszych:** realizacja zadania inwestycyjnego pn. „ Witka – Smeda zagospodarowanie turystyczne pogranicza polsko-czeskiego – etap I”;
- 4) **budowa spójnej infrastruktury tras rowerowych (z sąsiednimi gminami):** przystąpienie do projektu pn. ”Rowerem po granicy – transgraniczna koncepcja ścieżek rowerowych”;
- 5) **poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji dwutlenku węgla do atmosfery:**
przystąpienie do programu dotyczącego możliwości uzyskania wsparcia finansowego na wymianę pieców węglowych. Wsparcie finansowe przeznaczone było na wymianę pieców węglowych na kotły gazowe, na lekki olej opałowy, piece elektryczne oraz spełniające wysokie normy ekologiczne kotły na biomasę i kotły węglowe (co najmniej V klasy). Gmina otrzymała na ten cel dofinansowanie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w kwocie **328.309,27 zł**. Zwrot połowy kosztów instalacji nowego źródła ogrzewania, do wysokości limitu wynikającego z programu, otrzymało 39 osób biorących udział w programie;
- 6) **zwiększanie świadomości proekologicznej społeczeństwa:** na terenie Gminy Sulików odbyły się spotkania mające zwiększyć świadomość ekologiczną mieszkańców. W styczniu 2018 r. odbyło się spotkanie informacyjne dot. wymiany pieców na ekologiczne źródła ogrzewania. Również w listopadzie 2018 r. spotkanie dotyczyło nowych możliwości uzyskania wsparcia finansowego na wymianę nieekologicznych pieców węglowych na wygodne i tanie w eksploatacji pompy ciepła, fotowoltaikę, a także instalacje gazowe i kotły na pellet;
- 7) **promowanie rozwiązań ekologicznych oraz niskoemisyjnych strategii:** promocja tego typu rozwiązań odbywała się poprzez zebrania z mieszkańcami, informacje udostępniane na stronie Urzędu Gminy oraz poprzez materiały promocyjne programów.

Działania wdrażane przez Gminę znajdują odzwierciedlenie w budżecie oraz wieloletniej prognozie finansowej lub zostaną wprowadzone w chwili pojawienia się możliwości ubiegania o dofinansowanie.

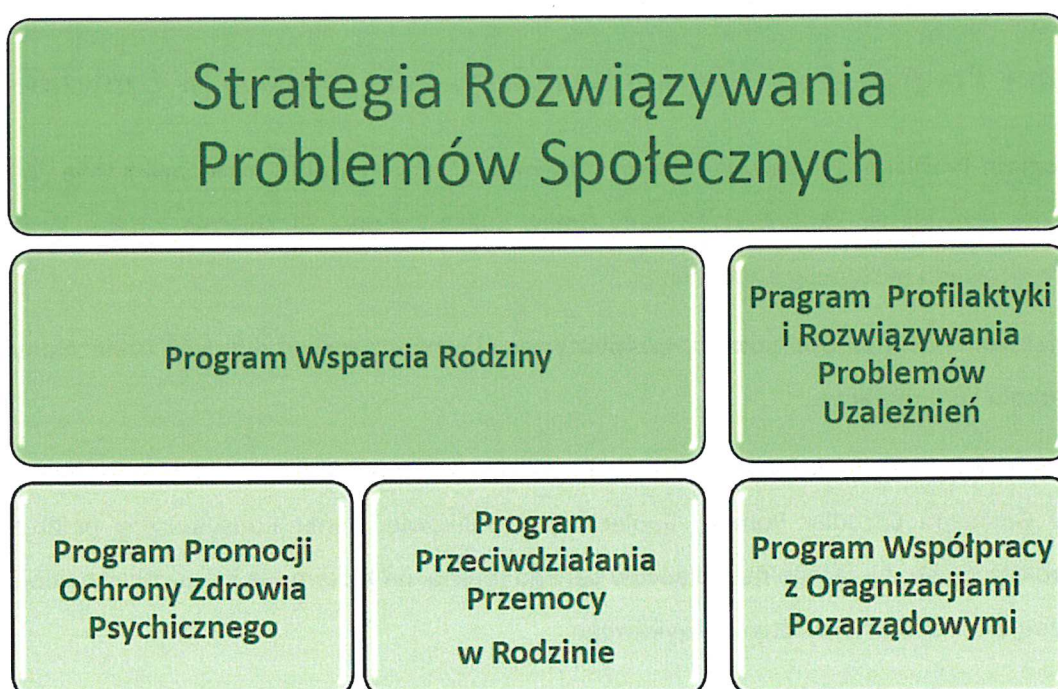

4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sulików na lata 2015-2020 została przyjęta uchwałą Nr X/72/15 Rady Gminy Sulików z dnia 16 września 2015 r. Strategia określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi podstawę do realizacji wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym i doprowadzić do integracji społecznej. Strategia definiuje istniejące problemy i wskazuje na metody ich rozwiązywania.

Ze Strategii wynika, że problemami dla których w pierwszej kolejności należy zaprojektować działania, są dysfunkcje występujące w rodzinach. Odpowiedniego wsparcia należy także udzielić osobom niepełnosprawnym i starszym, szczególnie podatnych na marginalizację i wykluczenie społeczne. Równie ważne jest przeciwdziałanie bezrobociu prowadzącemu do ubóstwa i stwarzającemu zagrożenie bezdomnością. Istotnym zagadnieniem jest także przeciwdziałanie uzależnieniom, negatywnie wpływającym na kondycję lokalnej społeczności.

Związek strategii i innych dokumentów programowych lokalnej polityki społecznej przedstawia się następująco:

5. Program Wspierania Rodziny w Gminie Sulików na lata 2017 – 2019

Program Wspierania Rodziny w Gminie Sulików został przyjęty uchwałą Nr XXIII/194/16 Rady Gminy Sulików z dnia 30 listopada 2016 r. Głównym celem programu jest szeroko rozumiana pomoc rodzinie wychowującej dziecko. W świetle założeń ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów. W programie położono nacisk na pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzinom dysfunkcyjnym i rodzinom z wieloma problemami. Podmiotem realizującym ten cel na poziomie gminnym jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulikowie, a jego podstawowym zadaniem jest rozpoznawanie potrzeb rodzin pozostających w trudnej sytuacji życiowej i udzielanie wsparcia w formie pieniężnej, rzeczowej lub usługowej.

W roku 2018 wydatkowano na wspieranie rodziny (wydatki na realizację zadań określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 r. poz.998 z późn. zm.) kwotę **256 511,27 zł.**

Asystent rodziny współpracował z 14 rodzinami (w tym jedna zobowiązana przez Sąd). Praca polegała na podwyższeniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, poprawie warunków materialno-bytowych w celu zatrzymania dzieci w rodzinie lub odzyskania dzieci z pieczy zastępczej.

6. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Sulików na 2018 rok został przyjęty uchwałą Nr XXXIV/291/18 Rady Gminy Sulików z dnia 31 stycznia 2018 r. W ramach programu realizowano następujące zadania:

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.**

Na terenie Gminy Sulików funkcjonuje Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sulikowie. Punkt Konsultacyjny pełni przede wszystkim rolę pomostu łączącego mieszkańców danego terenu, na którym nie ma profesjonalnej oferty terapeutycznej z zakładami lecznictwa odwykowego.

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny prowadzi Specjalista Pracy Socjalnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulikowie. Punkt czynny był w każdy piątek w godz. od 14:00 do 15:30. W okresie

od stycznia do grudnia 2018 r. Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin udzielał pomocy:

- 1) w zakresie udzielania informacji dotyczących istoty choroby alkoholowej oraz metod jej leczenia,
- 2) w formie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego,
- 3) w zakresie przygotowania (sporządzenia) wniosków i pism procesowych w sprawach przymuszenia członka rodziny do leczenia odwykowego, przeprowadzenia interwencji oraz alimentacji, rozwodu i separacji,
- 4) w sprawach przemocy w rodzinie,
- 5) w formie rozmowy w miejscu zamieszkania, udzielając jednocześnie stosownego wsparcia i informacji w zakresie podjęcia psychoterapii zarówno przez osobę uzależnioną, jak i członków jej rodziny (tj. osoby współuzależnione) oraz dostępnych form pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji na terenie Gminy.

Punkt Konsultacyjno – Informacyjny utrzymywał stały kontakt z Poradnią Terapii Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia WS-SP ZOZ w Zgorzelcu, Oddziałem Terapii Uzależnienia od Alkohol WS-SP ZOZ w Zgorzelcu (oddział w Sieniawce), Wojewódzkim Szpitalem dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Bolesławcu, kuratorami zawodowymi i społecznymi przy Sądzie Rejonowym w Zgorzelcu, Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przemocy w Rodzinie, Punktem Konsultacyjnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Ośrodkiem Zdrowia i szkołami celem umożliwienia i zapewnienia osobom uzależnionym i członkom ich rodzin dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.

2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

W ramach działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sulikowie, wynikających z instytucji prawnej zobowiązania do leczenia, w 2018 roku Komisja prowadziła ogółem 16 postępowań o przymuszenie do leczenia odwykowego.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uczestniczyła ponadto w procedurze "Niebieskich Kart" tj. procedurze interwencji w sprawach przemocy domowej. Komisja ściśle współdziałała z takimi instytucjami jak: Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Policja, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkty Konsultacyjne (dla osób uzależnionych i członków ich rodzin oraz do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie), Sąd Rejonowy w Zgorzelcu, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia i innymi uczestniczącymi w podjętych działaniach interwencyjnych w sprawach przemocy domowej.

Punkt Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadziła osoba posiadająca certyfikat specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy, certyfikat terapeuty NEST i NLP oraz certyfikat specjalisty profilaktyki uzależnień, laureatka „Złotego telefonu Niebieskiej Linii”. Punkt czynny był dwa razy w miesiącu tj.: w drugi i czwarty wtorek miesiąca w godz. od 10:00 do 14:00.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. Punkt Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie udzielił pomocy 61 osobom: 32 osoby to ofiary przemocy, 4 sprawców przemocy, 25 członków rodzin uwikłanych w przemoc lub problemy alkoholowe (dorosłe dzieci, rodzice, krewni). W ramach specjalistycznej pomocy ofiarom przemocy w roku 2018 odbyło się 69 sesji indywidualnych i 4 sesje małżeńskie. Pomoc obejmowała działania terapeutyczne, edukacyjne i wspierające w sytuacjach kryzysowych.

W obszarze pomocy psychologicznej pracowano nad udzielaniem wsparcia w sytuacjach wyuczonej bezradności, poczucia opuszczenia i niewiary we własne możliwości oraz budowania zaplecza emocjonalnego.

Dużo uwagi w pracy z klientami poświęcono roli rodzicielskiej i ochrony dzieci przed przemocą oraz byciem świadkiem przemocy. Służyły temu praca z tragicznym trójkątem Karpmana oraz elementy programu dla rodziców. W pracy z parami główny nacisk położono na naukę nowych form komunikacji w oparciu o Język Marshalla Rosenberga oraz uświadomienie praw i obowiązków w związku.

3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Realizując profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną skierowaną bezpośrednio i pośrednio do dzieci i młodzieży z terenu Gminy Sulików, na przestrzeni 2018 roku udzielono wsparcia finansowego na realizację następujących programów i przedsięwzięć profilaktycznych:

- dofinansowano program profilaktyczny pod nazwą „Wakacje bez używek” realizowanego w ramach kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł” – adresowany do dzieci ze wsi Studniska Dolne.;
- dofinansowano koszty wypoczynku w Rewalu organizowanego w ramach “Zielonej szkoły” uczniom Szkoły Podstawowej w Sulikowie; w trakcie pobytu, realizowano program profilaktyczny pt: „Żyję zdrowo i wesoło”;
- dofinansowano program profilaktyczny pod nazwą „Moja wieś – moją małą Ojczyzną”

skierowanego do dzieci i młodzieży – uczniów Szkoły Podstawowej w Biernej oraz rodziców,;

- dofinansowano koszty wypoczynku w Mrówkach organizowanego w ramach "Zielonej szkoły" uczniom Szkoły Podstawowej w Biernej; w trakcie pobytu, realizowano program profilaktyczny pt: „Dziecko jest jutrem”;
- sfinansowano spektakle teatralne połączone z aktywną prelekcją (warsztatami) dla każdej grupy wiekowej tj. przedszkolaków, uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum; programem zajęć było uzależnienie od środków psychoaktywnych, dopalacze oraz przemoc;
- sfinansowano udział Gminy Sulików w ogólnopolskiej kampanii „ Zachowaj trzeźwy umysł”.

4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

Z uwagi na brak w Gminie organizacji pozarządowych, w statucie których znajdowałyby się zapisy określające ich zaangażowanie w sprawy związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i problemów narkomanii (stowarzyszenia abstynenckie czy kluby abstynenta), realizacja działań w zakresie wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień ogranicza się do kontaktów z tego typu instytucjami działającymi na terenie innych gmin, w celu udzielenia wsparcia osobom potrzebującym.

5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art.15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W roku 2018 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podjęła interwencję w punkcie sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie naruszania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

6) Współpraca z organizacjami pozarządowymi w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, a także promowanie inicjatyw społecznych.

W ramach tego zadania w 2018 r. podjęto działania wobec 2 bezdomnych, którym udzielono pomocy w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Podjęto również kilka inicjatyw promujących zdrowy styl życia w środowisku lokalnym.

Wydatki na finansowanie zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na 2018 rok wynosiły ogółem **10 489,14 zł**.

Na zwalczanie narkomanii wydatkowano ogółem **3 545,00 zł**, w tym m.in.: opłaty za usługi w zakresie realizowanych profilaktycznych i terapeutycznych programów, wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, koszty usług terapeutycznych w Punkcie ds.

Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, dofinansowanie wycieczki letniej dla dzieci i młodzieży w ramach „Zielonej szkoły”, zakup artykułów niezbędnych w realizowanych programach profilaktycznych i edukacyjnych kierowanych do dzieci i młodzieży.

Na przeciwdziałanie alkoholizmowi wydatkowano ogółem **6 944,14 zł**, w tym m.in.: zakup artykułów niezbędnych w realizowanych programach profilaktycznych i socjoterapeutycznych kierowanych do dzieci z terenu Gminy, zakup żywności dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, uczestniczących w programach i zajęciach profilaktycznych, dofinansowanie spektakli dla dzieci i młodzieży z zakresu uzależnień oraz szkodliwości używek.

7. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2015 – 2020

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2015-2020 został przyjęty uchwałą Nr XI/84/15 Rady Gminy Sulików z dnia 28 października 2015 r. Wsparcia rodzinom z powodu przemocy udzielał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulikowie. Rodziny zagrożone przemocą domową były systematycznie monitorowane. Intensywne działania zmierzające do ograniczenia skali przemocy prowadził Gminny Zespół Interdyscyplinarny, powołany zarządzeniem Nr II.291.2017 Wójta Gminy Sulików z dnia 8 czerwca 2017 r.

Na realizację zadań z zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w roku 2018 r. wydatkowano kwotę **2772,31 zł**. Wydatki obejmują koszty obsługi Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (zakup druków, materiałów biurowych, opłaty pocztowe, podróże służbowe i szkolenia pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy) oraz częściowe koszty utrzymania i funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (zakup usług terapeutycznych skierowanych do ofiar przemocy w rodzinie oraz sprawców tej przemocy, zakup materiałów edukacyjnych i inne).

W roku 2018 w Gminie Sulików przemocą w rodzinie zostało dotkniętych 56 osób, w tym 14 kobiet, 20 dzieci i 22 mężczyzn. Była to przemoc psychiczna i fizyczna. W 2018 r. wszczęto 12 procedur Niebieskiej Karty. Ogółem prowadzono 17 procedur, w tym 5 z lat poprzednich. Ofiary i sprawcy przemocy objęci byli wsparciem i pomocą ze strony Grup Roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy GOPS w Sulikowie oraz psychologa zatrudnionego w punkcie konsultacyjnym.

8. Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami w 2018 roku

Program Współpracy Gminy Sulików z Organizacjami Pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami w 2018 r. został przyjęty Uchwałą Nr XXXII/273/17 Rady Gminy Sulików z dnia 30 listopada 2017 r. Nadrzędnym celem programu było zapewnienie efektywnego wykonywania zadań publicznych Gminy, wynikających z przepisów prawa, poprzez włączenie w ich realizację organizacji pozarządowych. W uchwalonym programie współpracy zostały określone zadania, które mogą zostać dofinansowane przez Gminę oraz wskazane są inne formy współpracy.

Program współpracy wyznacza zadania umożliwiające zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców, pozwala również dysponować środkami publicznymi na finansowanie lub dofinansowanie zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe. Umożliwia pełniejsze wykorzystanie potencjału kadrowego i rzeczowego organizacji, co pozwala podnosić standard realizowanych zadań publicznych. Program w sposób kompleksowy ujmuje najważniejsze zagadnienia dotyczące współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi.

Gmina współpracuje z organizacjami pozarządowymi poprzez zlecenie wykonania zadań wymienionych w programie.

Gmina udzielała wsparcia organizacjom pozarządowym w formie dofinansowania na realizację projektów zarówno w wyniku przeprowadzonej procedury konkursowej, jak i na podstawie art. 19a ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie w trybie pozakonkursowym.

Tabela 4. Organizacje pozarządowe, którym przyznano wsparcie, w wyniku procedury konkursowej

Lp.	Organizacja, której przyznano dotację na wsparcie projektu	Nazwa zadania	Przyznana dotacja na realizację zadania
Z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu			
1.	Klub Sportowy „Cosmos” Radzimów	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez organizowanie zajęć sportowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w piłce nożnej na terenie sołectw Radzimów Dolny i Radzimów Górny	45.000,00 zł
2.	Klub Sportowy „Bazalt” Sulików	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez organizowanie zajęć sportowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych	40.000,00 zł

		mieszkających na terenie Gminy Sulików	
3.	Klub Sportowy „Błękitni” Studniska	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez organizowanie zajęć sportowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w piłce nożnej na terenie sołectw Studniska Dolne i Studniska Górne.	29.600,00 zł
Z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego			
1.	Fundacja Inicjatyw Społecznych i Kultury Ludowej „Kapela Pogranicze”	„Spotkania łączą pokolenia”	6.700,00 zł
2.	Stowarzyszenie Wiejskie „Wspólnie w przyszłość”	„Lawenda na spotkaniu pokoleń”	2.000,00 zł
Z zakresu ekologii i ochrony dziedzictwa przyrodniczego			
1.	Stowarzyszenie „Inicjatywa dla zwierząt”	„Usypianie ślepych miotów i obowiązkowa sterylizacja albo kastracja zwierząt w schronisku dla zwierząt”	3.000,00 zł
RAZEM			126.300,00 zł

Tabela 5. Organizacje pozarządowe, którym przyznano wsparcie, w trybie pozakonkursowym

Lp.	Organizacja, której przyznano dotację na wsparcie projektu	Nazwa zadania	Przyznana dotacja na realizację zadania
Z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego			
1.	Fundacja Inicjatyw Społecznych i Kultury Ludowej „Kapela Pogranicze”	„Łączy nas wigilijny stół”	1.000,00 zł

łącznie kwota środków przekazanych na podstawie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie w 2018 roku wyniosła **127.300,00 zł**.

Ważną częścią współpracy pozafinansowej było wsparcie podejmowanych działań przez organizacje pozarządowe. Była to promocja ich działań, pomoc przy organizacji przedsięwzięć przeprowadzanie

impresz kulturalnych, sportowych i edukacyjnych) w tym poprzez informowanie mieszkańców za pomocą stron internetowych (www.sulikow.pl) oraz wsparcie w rozpropagowaniu zaproszeń i plakatów. Udzielana była pomoc w związku z bieżącym funkcjonowaniem organizacji pozarządowych.

9. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Sulików w 2018 roku

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Sulików w 2018 r. został przyjęty uchwałą Nr XXXVII/300/18 z dnia 28 marca 2018 r. Programem objęte zostały zwierzęta bezdomne oraz koty wolno żyjące, przebywające w granicach administracyjnych Gminy Sulików.

Realizatorem Programu był Wójt Gminy Sulików przy współudziale Schroniska dla Zwierząt Małych w Dłużynie Górnej, Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce, oddział w Zgorzelcu, Zarządów Kół Łowieckich, które mają swoje obwoły na terenie Gminy Sulików oraz placówki oświatowe podległe Gminie. Głównym celem programu była opieka nad zwierzętami bezdomnymi oraz przeciwdziałanie bezdomności zwierząt na obszarze Gminy.

Zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom Gmina realizowała we współpracy ze Schroniskiem. Dla zwierząt gospodarskich zagubionych i czasowo odebranych właścicielom, Gmina miała przygotowane doraźne miejsce w prywatnym gospodarstwie rolnym. Opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie, realizowana była we współpracy ze społecznymi opiekunami kotów. Karma zakupiona przez Urząd, przydzielana była zgodnie z rejestrem społecznych opiekunów kotów. Poszukiwanie nowych właścicieli dla zwierząt realizowało Schronisko. Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt zabezpieczone zostało poprzez zawarcie umowy z lekarzem weterynarii. Zmniejszenie populacji bezdomnych zwierząt realizowane było poprzez obowiązkowe przeprowadzanie zabiegów sterylizacji i kastracji zwierząt, przyjętych do schroniska oraz usypianie ślepych miotów na podstawie zawartej umowy z lekarzem weterynarii.

Gmina przeznaczyła na ten cel środki wskazane w przyjętym do realizacji Programie.

IV. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY SULIKÓW

W okresie od dnia 31 stycznia 2018 r. (XXXIV Sesja Rady Gminy Sulików) do dnia 31 grudnia 2018 r. (III Sesja Rady Gminy Sulików) Rada Gminy Sulików podjęła ogółem **80** uchwał, z tego:

- 68 uchwał pozostawało w gestii Wójta Gminy Sulików;
- 12 uchwał pozostawało w gestii Przewodniczącego Rady Gminy Sulików.

Spośród podjętych uchwał:

- **39 zostało zrealizowanych** (zrealizowano zgodnie z uchwałą lub realizowano na bieżąco w ciągu roku 2018),
- **35 są w trakcie realizacji,**
- **6 przyjęto do realizacji w 2019 r.**

Tabela 6. Uchwały podjęte przez Radę Gminy

Lp.	Numer uchwały	Zakres przedmiotowy	Przebieg realizacji
31 stycznia 2018 r.			
1	XXXIV/290/18	w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowych ze środków budżetu Gminy Sulików pochodzących z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie przedsięwzięć służących ochronie powietrza	Realizacja na bieżąco zgodnie z uchwałą
2	XXXIV/291/18	w sprawie ustalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień	Realizacja na bieżąco w ciągu roku
28 lutego 2018			
3	XXXV/292/18	w sprawie emisji obligacji komunalnych oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	Realizacja na bieżąco zgodnie z uchwałą
4	XXXV/293/18	zmieniająca uchwałę w sprawie zarządzenia poboru podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego oraz wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso	Realizacja na bieżąco zgodnie z uchwałą
5	XXXV/294/18	w sprawie zmian w budżecie Gminy Sulików	Realizacja na bieżąco

		na rok 2018	w ciągu roku
9 marca 2018 r.			
6	XXXVI/295/18	w sprawie zmian w budżecie Gminy Sulików na rok 2018	Realizacja na bieżąco w ciągu roku
7	XXXVI/296/18	o zmianie uchwały w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowych ze środków budżetu Gminy Sulików pochodzących z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie przedsięwzięć służących ochronie powietrza	Realizacja na bieżąco zgodnie z uchwałą
28 marca 2018 r.			
8	XXXVII/297/18	w sprawie wyrażenia zgody na zakup niezabudowanej nieruchomości gruntowej	Realizacja zgodnie z uchwałą
9	XXXVI/298/18	w sprawie wyrażenia zgody na zawieranie kolejnych umów na dotychczas dzierżawiona nieruchomość, na czas określony do trzech lat	Realizacja zgodnie z uchwałą
10	XXXVII/299/19	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla lokalizacji inwestycji celu publicznego, jaką jest dwutorowa napowietrzna linia elektroenergetyczna 400 kV Mikułowa – Czarna w Gminie Sulików	Realizacja zgodnie z uchwałą
11	XXXVII/300/18	w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Sulików w 2018 roku	Realizacja na bieżąco w ciągu roku
12	XXXVII/301/18	o zmianie uchwały w sprawie ustalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień	Realizacja na bieżąco w ciągu roku
13	XXXVII/302/18	w sprawie podziału Gminy Sulików na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu	Realizacja ba bieżąco w poszczególnych latach
14	XXXVII/303/18	w sprawie podziału Gminy Sulików na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów, granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych	Realizacja ba bieżąco w poszczególnych latach
15	XXXVII/304/18	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy	Realizacja na bieżąco w poszczególnych

		finansowej Gminy Sulików	latach
16	XXXVII/305/18	w sprawie zmian w budżecie Gminy Sulików na rok 2018	Realizacja na bieżąco w ciągu roku
25 kwietnia 2018 r.			
17	XXXVIII/306/18	o zmianie uchwały w sprawie zatwierdzenia planu pracy Rady Gminy Sulików na rok 2018	Realizacja na bieżąco w ciągu roku
18	XXXVIII/307/18	o zmianie uchwały nr XXXIV/290/18 Rady Gminy Sulików z dnia 31 stycznia 2018r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowych ze środków budżetu Gminy Sulików pochodzących z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie przedsięwzięć służących ochronie powietrza	Realizacja zgodnie z uchwałą
19	XXXVIII/308/18	w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Sulików	Realizacja zgodnie z uchwałą
20	XXXVIII/309/18	Zmieniająca uchwałę w sprawie emisji obligacji komunalnych oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	Realizacja zgodnie z uchwałą
21	XXXVIII/310/18	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Sulików	Realizacja na bieżąco w poszczególnych latach
22	XXXVIII/311/18	w sprawie zmian w budżecie Gminy Sulików na rok 2018	Realizacja na bieżąco w ciągu
23	XXXVIII/312/18	w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulikowie	Realizacja zgodnie z uchwałą
30 maja 2018 r.			
24	XXXIX/313/18	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Sulików za 2017 rok	Realizacja zgodnie z uchwałą
25	XXXIX/314/18	w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Sulików	Realizacja zgodnie z uchwałą
26	XXXIX/315/18	w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do realizacji projektu pn. „Rowerem po granicy – trans graniczna koncepcja ścieżek rowerowych”	Realizacja na bieżąco w ciągu roku

27	XXXIX/316/18	w sprawie zaopiniowania połączenia gmin w celu utworzenia okręgu wyborczego do Rady Powiatu Zgorzeleckiego	Realizacja w latach 2014 – 2020
28	XXXIX/317/18	w sprawie upoważnienia Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulikowie do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Sulików	Realizacja zgodnie z uchwałą
29	XXXIX/318/18	w sprawie sprzedaży nieruchomości gruntowej w drodze przetargu	Realizacja zgodnie z uchwałą
30	XXXIX/319/18	w sprawie sprzedaży zabudowanej nieruchomości gruntowej, w drodze przetargu	Realizacja zgodnie z uchwałą
31	XXXIX/320/18	w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na rzecz spółek wodnych, trybu postępowania przy udzielaniu dotacji na rzecz spółek wodnych i sposobu ich rozliczania	Realizacja na bieżąco w poszczególnych latach
32	XXXIX/321/18	zmieniająca uchwałę w sprawie określenia wzorów formularzy informacji i deklaracji podatkowych na podatek od nieruchomości, rolny i leśny	Realizacja zgodnie z uchwałą
29 czerwca 2018 r.			
33	XL/322/18	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Sulików	Realizacja na bieżąco w poszczególnych latach
34	XL/323/18	w sprawie zmian w budżecie Gminy Sulików na rok 2018	Realizacja na bieżąco w ciągu roku
35	XL/324/18	w sprawie udzielenia dopłaty dla taryfowej grupy odbiorców usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Sulików	Realizacja na bieżąco w ciągu roku
36	XL/325/18	w sprawie nieodpłatnego przejęcia nieruchomości na rzecz gminy	Realizacja zgodnie z uchwałą
37	XL/326/18	w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za schronienie osobom i rodzinom tego pozbawionym	Realizacja na bieżąco w poszczególnych latach
38	XL/327/18	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Sulików	Realizacja na bieżąco w poszczególnych latach

39	XL/328/18	w sprawie zmian w budżecie Gminy Sulików na 2018 rok	Realizacja na bieżąco w ciągu roku
40	XL/329/18	w sprawie nadania imienia Szkole Podstawowej w Biernej	Realizacja zgodnie z uchwałą
2 sierpnia 2018 r.			
41	XLI/330/18	w sprawie zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Gminy Sulików za 2017 rok	Realizacja zgodnie z uchwałą
42	XLI/331/18	w sprawie przekazania projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków organowi regulacyjnemu do zaopiniowania	Realizacja zgodnie z uchwałą
43	XLI/332/18	w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za schronienie osobom i rodzinom tego pozbawionym	Realizacja na bieżąco w poszczególnych latach
44	XLI/333/18	w sprawie ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Sulików	Realizacja na bieżąco w poszczególnych latach
45	XLI/334/18	w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, odrębnie dla poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży na terenie gminy Sulików	Realizacja na bieżąco w poszczególnych latach
27 września 2018 r.			
46	XLII/335/18	w sprawie aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Sulików	Realizacja zgodnie z uchwałą
47	XLII/336/18	w sprawie ustalenia czasu bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki oraz wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w przedszkolu publicznym prowadzonym przez Gminę Sulików	Realizacja na bieżąco w poszczególnych latach)
48	XLII/337/18	w sprawie nadania sztandaru Szkole Podstawowej im. Orła Białego w Biernej	Realizacja zgodnie z uchwałą
49	XLII/338/18	w sprawie nadania sztandaru szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Sulikowie	Realizacja zgodnie z uchwałą
50	XLII/339/18	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy dla osób objętych	Realizacja zgodnie z uchwałą w

		programem wieloletnim „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 oraz odstąpienia od zwrotu wydatków w powyższym zakresie	poszczególnych latach
51	XLII/340/18	w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie sołectw do Programu Odnowy Wsi Dolnośląskiej	Realizacja zgodnie z uchwałą
17 października 2018 r.			
52	XLIII/343/18	w sprawie zmiany Statutu Gminy Sulików	Realizacja zgodnie z uchwałą
53	XLIII/344/18	w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska, zwanej „Strategia Rozwoju Sudety 2030”	Realizacja zgodnie z uchwałą w poszczególnych latach
23 listopada 2018 r.			
54	I/1/18	w sprawie wyboru Przewodniczącego rady Gminy Sulików	Realizacja zgodnie z uchwałą
55	I/2/18	w sprawie wyboru I Wiceprzewodniczącego rady Gminy Sulików	Realizacja zgodnie z uchwałą
56	I/3/18	w sprawie wyboru II Wiceprzewodniczącego rady Gminy Sulików	Realizacja zgodnie z uchwałą
57	I/4/18	w sprawie ustalenia składów osobowych komisji stałych Rady Gminy Sulików	Realizacja zgodnie z uchwałą
28 listopada 2018 r.			
58	II/5/18	w sprawie powołania Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Sulików	Realizacja zgodnie z uchwałą
59	II/6/18	w sprawie ustalenia wysokości diet Radnych Gminy Sulików	Realizacja zgodnie z uchwałą
60	II/7/18	w sprawie ustalenia miesięcznego wynagrodzenia Wójtowi Gminy Sulików	Realizacja zgodnie z uchwałą
61	II/8/18	w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do Partnerstwa powołanego do realizacji projektu pn. „Koalicja na Rzecz Poprawy Jakości Powietrza Gmin Zachodniego Obszaru Interwencji (ZOI)”	Realizacja zgodnie z uchwałą
62	II/9/18	w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Gminy Sulików	Realizacja na bieżąco w ciągu 2019 roku

63	II/10/18	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Sulików	Realizacja zgodnie z uchwałą w poszczególnych latach
64	II/11/18	w sprawie zmian w budżecie Gminy Sulików na rok 2018	Realizacja na bieżąco w ciągu roku
28 grudnia 2018 r.			
65	III/12/18	Uchwała budżetowa Gminy Sulików na rok 2019	Realizacja na bieżąco w ciągu 2019 roku
66	III/13/18	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Rady Gminy Sulików na rok 2019	Realizacja na bieżąco w ciągu 2019 roku
67	III/14/18	w sprawie zatwierdzenia planów pracy komisji stałych rady Gminy Sulików na rok 2019	Realizacja na bieżąco w ciągu 2019 roku
68	III/15/18	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Sulików na rok 2019	Realizacja na bieżąco w ciągu 2019 roku
69	III/16/18	w sprawie wyznaczenia przedstawiciela Gminy Sulików do Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu NYSA	Realizacja zgodnie z uchwałą
70	III/17/18	w sprawie wyznaczenia dodatkowych przedstawicieli do Zgromadzenia Związku Gmin Ziemi Zgorzeleckiej	Realizacja zgodnie z uchwałą
71	III/18/18	w sprawie programu współpracy Gminy Sulików z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami w 2019 r.	Realizacja na bieżąco w ciągu 2019 roku
72	III/19/18	w sprawie ustalenia stawek opłat za zajęcie pasa drogowego	Realizacja na bieżąco w poszczególnych latach
73	III/20/18	w sprawie udzielenia dopłaty dla taryfowej grupy odbiorców usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Sulików	Realizacja zgodnie z uchwałą w ciągu roku
74	III/21/18	zmieniająca uchwałą w sprawie sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Sulików i zagospodarowania tych odpadów	Realizacja zgodnie z uchwałą

75	III/22/18	w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowania odpadami komunalnymi oraz stawki tej opłaty i stawki opłaty za pojemniki	Realizacja zgodnie z uchwałą
76	III/23/18	w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków	Realizacja zgodnie z uchwałą
77	III/24/18	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 oraz odstąpienia od zwrotu wydatków w powyższym zakresie	Realizacja na bieżąco w ciągu roku
78	III/25/18	w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania	Realizacja na bieżąco w ciągu roku
79	III/26/18	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Sulików	Realizacja na bieżąco w poszczególnych latach
80	III/27/18	W sprawie zmian w budżecie Gminy Sulików na rok 2018	Realizacja na bieżąco w ciągu roku

V. BUDŻET GMINY

Budżet Gminy Sulików na 2018 rok został przyjęty uchwałą budżetową Nr XXXIII/278/17 Rady Gminy Sulików z dnia 28 grudnia 2017 r. Uchwalone zostały:

- **dochody** w wysokości **25.534.048,00 zł**,
- **wydatki** w wysokości **26.607.698,00 zł**,
- **deficyt** w wysokości **1.073.650,00 zł**.

Po zmianach dokonanych na przestrzeni 2018 roku (na podstawie 10 uchwał Rady Gminy Sulików i 22 zarządzeń Wójta Gminy Sulików) budżet Gminy Sulików na dzień 31 grudnia 2018 roku zamknął się następującymi wielkościami:

– dochody w wysokości	28.446.705,61 zł
– wydatki w wysokości	30.100.958,54 zł
– deficyt w wysokości	1.654.252,93 zł

Zadania określone budżetem wykonywały następujące jednostki budżetowe:

- 1) Urząd Gminy Sulików,
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulikowie,
- 3) Przedszkole Publiczne w Sulikowie,
- 4) Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Biernej,
- 5) Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Sulikowie.

W 2018 roku dochody budżetowe zrealizowane zostały w 97,30%, tj. na plan 28.446.705,61 zł osiągnięto wpływy w wysokości 27.677.895,58 zł. Planowane wydatki wykorzystane zostały w 94,81%. Wydatkowano 28.538.500,48 zł na plan 30.100.958,54 zł.

Realizację budżetu Gminy Sulików w 2018 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Budżet Gminy Sulików w 2018 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Plan na dzień		Wykonanie	Procent wykonania
		01.01.2018 r.	31.12.2018 r.		
I.	DOCHODY	25 534 048,00	28 446 705,61	27 677 895,58	97,30%
	z tego:				
	~ dochody bieżące	24 892 530,05	27 179 439,48	26 601 483,60	97,87%
	~ dochody majątkowe	641 517,95	1 267 266,13	1 076 411,98	84,94%
	w tym:				
	- ze sprzedaży majątku	170 200,00	170 317,00	64 872,57	38,09%
II.	WYDATKI	26 607 698,00	30 100 958,54	28 538 500,48	94,81%
	z tego:				
	~ wydatki bieżące	21 967 123,74	23 986 475,10	22 673 989,71	94,53%
	~ wydatki majątkowe	4 640 574,26	6 114 483,44	5 864 510,77	95,91%
	w tym:				
	- wydatki inwestycyjne	4 634 574,26	6 114 483,44	5 864 510,77	95,91%
III.	DEFICYT/NADWYŻKA	-1 073 650,00	-1 654 252,93	-860 604,90	-
IV.	PRZYCHODY	3 463 400,00	4 044 002,93	3 968 312,20	98,13%
	z tego:				
	~ pożyczki	463 400,00	867 400,00	791 709,27	91,27%

	~ obligacje komunalne	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00	100,00%
	~ wolne środki	0,00	176 602,93	176 602,93	100,00%
V.	ROZCHODY	2 389 750,00	2 389 750,00	2 389 750,00	100,00%
	z tego:				
	~ spłata kredytów	2 389 750,00	2 389 750,00	2 389 750,00	100,00%

Na dzień 31 grudnia 2018 roku budżet zamknął się deficytem w wysokości 860.604,90 zł przy planowanym deficycie w wysokości 1.654.252,93 zł.

W 2018 roku osiągnięto nadwyżkę operacyjną w wysokości 3.927.493,89 zł oraz deficyt na wydatkach majątkowych w wysokości 4.788.098,79 zł.

1. Dochody

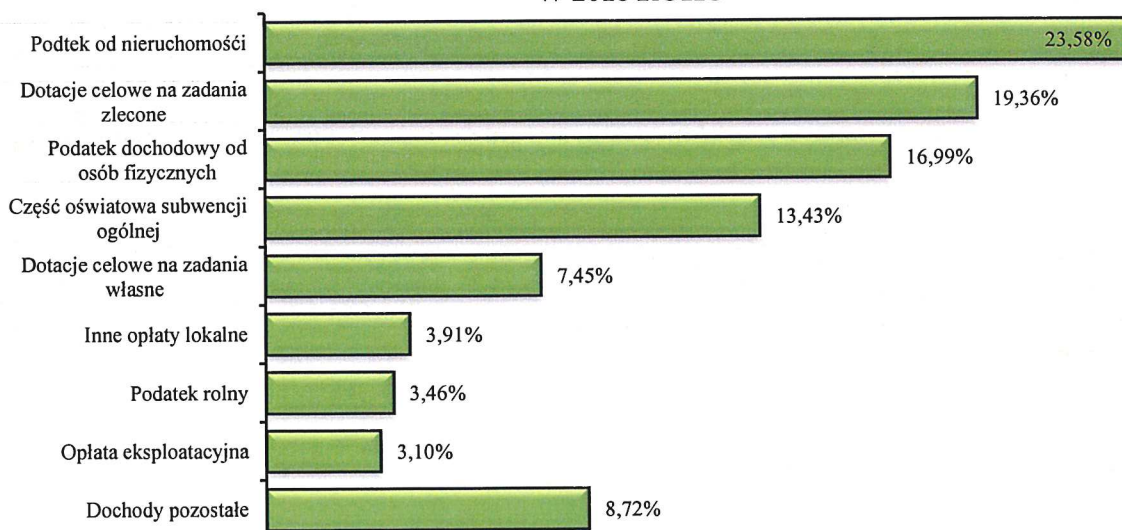
Dochody budżetu gminy w 2018 roku zrealizowano w wysokości **27.677.895,58 zł** na planowaną kwotę 28.446.705,61 zł, co stanowi **97,30%** wykonania planu.

Dochody bieżące zrealizowano w wysokości 26.601.483,60 zł, co stanowi 97,87% planu wynoszącego 27.179.439,48 zł. Dochody majątkowe zrealizowano w wysokości 1.076.411,98 zł, co stanowi 84,94% planu wynoszącego 1.267.266,13 zł.

Szczegółowe wykonanie dochodów według źródeł w 2018 roku zawiera tabela nr 5 sprawozdania z wykonania budżetu, stanowiącego załącznik do niniejszego raportu.

Struktura wykonanych dochodów według ważniejszych źródeł przedstawiała się następująco:

STRUKTURA WYKONANYCH DOCHODÓW WEDŁUG ŹRÓDEŁ W 2018 ROKU

2. Wydatki

Na ogólny plan wydatków budżetowych 30.100.958,54 zł w 2018 roku zrealizowano wydatki w wysokości **28.538.500,48 zł**, co stanowi **94,81%** planu rocznego.

W zrealizowanych wydatkach 79,45% stanowiły wydatki bieżące, zaś 20,55% wydatki majątkowe.

Plan wydatków bieżących został wykonany w 94,53% tj. w wysokości 22.673.989,71 zł, a plan wydatków majątkowych zrealizowano w 95,91% tj. w wysokości 5.864.510,77 zł.

WYDATKI WEDŁUG KIERUNKÓW WYDATKOWANIA W 2018 ROKU

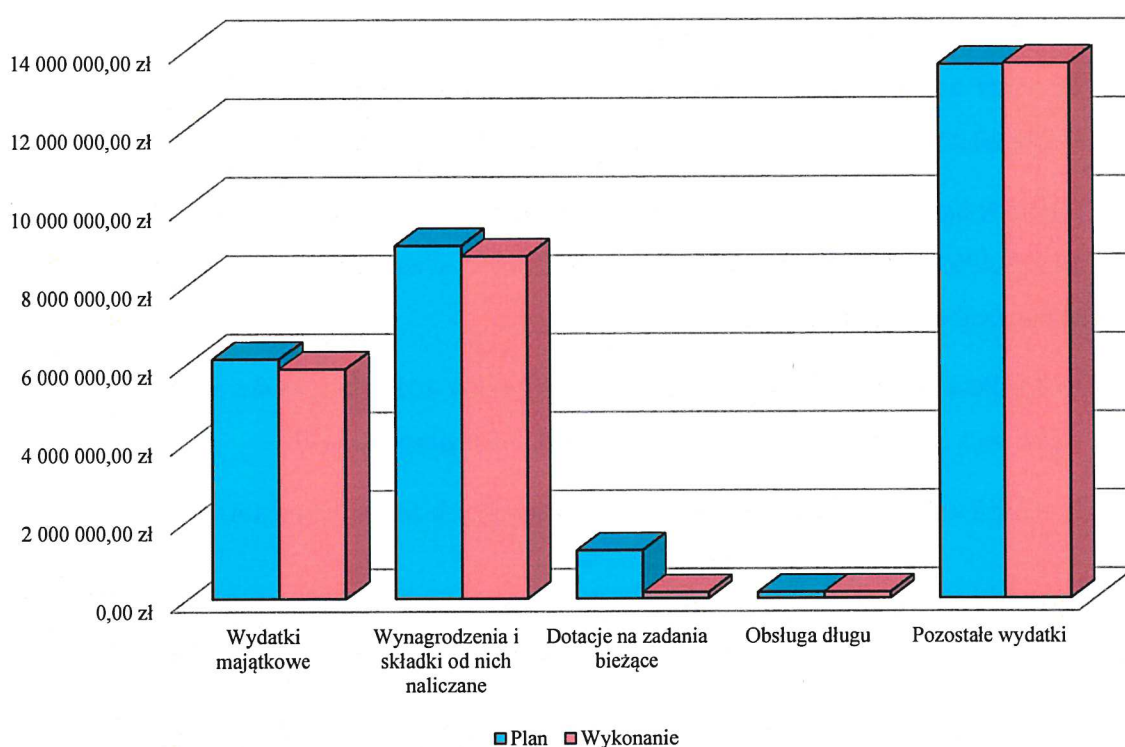

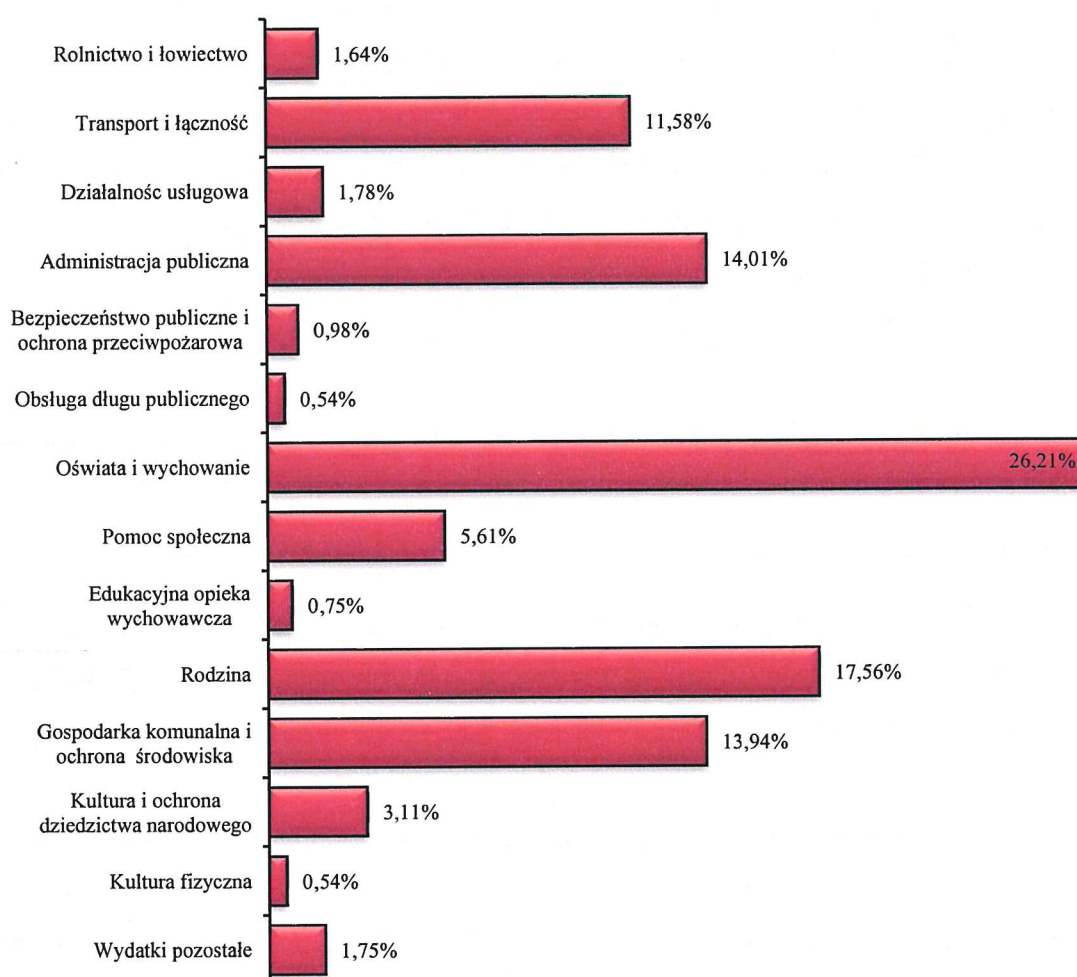
Tabela 8. Wykonanie wydatków według kierunków wydatkowania w 2018 roku

Wyszczególnienie	w złotych		
	Plan	Wykonanie	Procent wykonania
Wydatki majątkowe	6 114 483,44	5 864 510,77	95,91%
w tym:			
inwestycyjne i zakupy inwestycyjne	6 114 483,44	5 864 510,77	95,91%
Wydatki bieżące	23 986 475,10	22 673 989,71	94,53%
z tego:			

Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	9 002 033,73	8 732 260,26	97,00%
Dotacje na zadania bieżące	1 227 514,38	1 219 840,31	99,37%
Wydatki na obsługę długu	154 060,00	153 137,43	99,40%
Pozostałe wydatki	13 602 866,99	12 568 751,71	92,40%
Razem	30 100 958,54	28 538 500,48	94,81%

STRUKTURA WYDATKÓW WEDŁUG DZIAŁÓW W 2018 ROKU

Szczegółowe informacje dotyczące wykonania wydatków zawiera sprawozdanie z wykonania budżetu.

3. Przychody

Przychody w kwocie **3.968.312,20 zł** pochodzą:

- 1) z wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu gminy, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych w wysokości **176.602,93 zł**,
- 2) z II raty pożyczki nr 368/P/GW/JG/2017 zaciągniętej w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pod nazwą „Porządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w Gminie Sulików poprzez budowę sieci wodociągowej do miejscowości Wilka i Wrociszów Dolny oraz budowę przydomowych oczyszczalni w budynkach gminnych” w wysokości **463.400,00 zł**,
- 3) z pożyczki nr 207/P/OA/JG/2018 zaciągniętej Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pod nazwą „Ograniczenie niskiej emisji na terenie Gminy Sulików” w wysokości **328.309,27 zł**,
- 4) z emisji obligacji komunalnych z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań w wysokości **3.000.000,00 zł**.

4. Rozchody

W 2018 roku zostały spłacone raty kredytu w łącznej kwocie **2.389.750,00 zł**, z tego:

- 1) raty: XXI, XXII, XXIII i XXIV kredytu KON/1119348 zaciągniętego w Deutsche Bank PBC S. A. z siedzibą w Warszawie Oddział w Zgorzelcu na sfinansowanie planowanego deficytu i spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów oraz wykup obligacji komunalnych w wysokości **450.000,00 zł**,
- 2) raty: VI, VII, VIII i IX kredytu KON/1218762 zaciągniętego w Deutsche Bank PBC S. A. z siedzibą w Warszawie Oddział w Zgorzelcu na sfinansowanie planowanego deficytu i spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów oraz wykup obligacji komunalnych w wysokości **656.250,00 zł**,
- 3) raty: V, VI, VII i VIII kredytu 4/JST/2013 zaciągniętego w Banku Spółdzielczym w Kobierzycach na finansowanie planowanego deficytu budżetu gminy i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu wykupu obligacji komunalnych oraz zaciągniętych kredytów w wysokości **883.500,00 zł**,
- 4) raty: I, II, III i IV kredytu 5/101/O/JST/14 zaciągniętego w Łużyckim Banku Spółdzielczym w Lubaniu na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych kredytów i finansowanie planowanego deficytu w wysokości **400.000,00 zł**.

5. Zobowiązania

Na dzień 31 grudnia 2018 roku zobowiązania jednostek budżetowych gminy (sprawozdanie Rb-28S) stanowiły kwotę 968.222,51 zł z tego:

✓ dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę	8.982,54 zł
✓ dział 600 - Transport i łączność	24.197,42 zł
✓ dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	2.467,23 zł
✓ dział 750 - Administracja publiczna	132.219,27 zł
✓ dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	96,10 zł
✓ dział 801 - Oświata i wychowanie	574.989,22 zł
✓ dział 852 - Pomoc społeczna	46.344,53 zł
✓ dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	13.040,43 zł
✓ dział 855 – Rodzina	23.478,93 zł
✓ dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	142.406,84 zł

Wykazane zobowiązania wynikają z terminów płatności. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

Występujące na dzień 31 grudnia 2018 roku zobowiązania według tytułów dłużnych (sprawozdanie Rb-Z) w wysokości 7.706.016,27 zł obejmują:

- 1) kredyt 4/JST/2013 zaciągnięty w Banku Spółdzielczym w Kobierzycach na finansowanie planowanego deficytu budżetu gminy i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu wykupu obligacji komunalnych oraz zaciągniętych kredytów w kwocie 1.472.607,00 zł z terminem zapadalności do 31 grudnia 2020 roku,
- 2) kredyt 5/101/0/JST/14 zaciągnięty w Łużyckim Banku Spółdzielczym w Lubaniu na finansowanie planowanego deficytu budżetu gminy i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu wykupu obligacji komunalnych oraz zaciągniętych kredytów w kwocie 1.600.000,00 zł z terminem zapadalności do 30 grudnia 2022 roku,
- 3) pożyczka nr 368/P/GW/JG/2017 zaciągnięta w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pod nazwą „Porządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w Gminie Sulików poprzez budowę sieci wodociągowej do miejscowości Wilka i Wrociszów Dolny oraz budowę przydomowych oczyszczalni w Budynkach gminnych” w kwocie 1.305.100,00 zł z terminem zapadalności do 14 grudnia 2029 roku,

- 4) pożyczka nr 207/P/OA/JG/2018 zaciągniętej Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pod nazwą „Ograniczenie niskiej emisji na terenie Gminy Sulików” w wysokości 328.309,27 zł z terminem zapadalności do 16 września 2022 roku,
- 5) emisja obligacji komunalnych z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań w wysokości 3.000.000,00 zł z terminem wykupu do 31 grudnia 2025 roku.

6. Udziały w spółkach prawa handlowego

Gmina Sulików posiada udziały w 2 spółkach prawa handlowego:

- 1) Międzygminnej Spółce Wodno - Kanalizacyjnej „SUPLAZ” Spółka z o. o. w Sulikowie,
- 2) Dolnośląskiej Inicjatywy Samorządowej Spółka z o. o. we Wrocławiu.

Łączna wartość udziałów na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła **4.781.800,00 zł**, w tym:

- udziały pieniężne **2.915.800,00 zł**
- udziały niepieniężne **1.866.000,00 zł**

O wielkości udziałów na dzień 31 grudnia 2018 roku informuje poniższa tabela.

Tabela 9. Udziały Gminy Sulików w spółkach prawa handlowego na dzień 31 grudnia 2018 r.

Nazwa spółki	Rok wniesienia udziałów	Ilość udziałów	Wartość udziałów		
			pieniężne	niepieniężne	Razem
Międzygminna Spółka Wodno - Kanalizacyjna "SUPLAZ" Spółka z o.o. w Sulikowie	2005-2016	4 764	2 898 000,00	1 866 000,00	4 764 000,00
Dolnośląska Inicjatywa Samorządowa Spółka z o. o. we Wrocławiu	2013	178	17 800,00	0,00	17 800,00
Razem			2 915 800,00	1 866 000,00	4 781 800,00

VI. REALIZACJA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH

W roku 2018 Gmina przeznaczyła na wydatki inwestycyjne kwotę **5 864 510,77 zł**. Szczegółowy opis zadań inwestycyjnych przedstawia poniższa tabela:

Tabela 10. Realizacja zadań inwestycyjnych

Dz.	Rozdz.	Treść	Wartość inwestycji w zł
600		Transport i łączność	2 862 928,16
	60016	Drogi publiczne gminne	806 764,81
		Przebudowa drogi gminnej nr 109801 D Wrociszów – Wilka	797 660,16
		Wykonanie dokumentacji technicznej na przebudowę drogi gminnej nr 109800 D w Małej Wsi Dolnej	9 104,65
	60017	Drogi wewnętrzne	2 056 163,35
		Kontynuacja odtworzenia drogi na działce nr 376 w Biernej	11 875,93
		Przebudowa drogi wewnętrznej - ulica Starozawidowska w Starym Zawidowie	191 745,07
		Przebudowa drogi wewnętrznej działka nr 650 w Sulikowie	49 000,00
		Przebudowa drogi wewnętrznej działki nr 594, 619/2 i 643 w Biernej (Koci Zamek)	478 500,00
		Przebudowa dróg wewnętrznych na działkach nr 704, 777 i 815 w Radzimowie Górnym	11 808,00
		Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Sulików - etap I: działka nr 164/2 obręb Wrociszów Górny 70 mb	85 497,30
		Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Sulików - etap II: działka nr 704 obręb Radzimów (Radzimów Górny)	96 494,73
		Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Sulików - etap III: działka nr 306/13 obręb Radzimów 150 mb (Radzimów Górny)	64 170,33
		Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Sulików - etap IV: działki nr 237 i 238 obręb Stary Zawidów 150 mb	71 671,61
		Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Sulików - etap V: działka nr 336 obręb Studniska Dolne 356 mb	137 450,04
		Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Sulików - etap VI: działki nr 460, 470 i 474 obręb Studniska Dolne 263 mb	108 880,83

	Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Sulików - etap VII: działki nr 482, 490 i 524 obręb Studniska Dolne 567 mb	261 795,65
	Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Sulików - etap VIII: łącznik dróg powiatowych działka nr 394 obręb Radzimów 200 mb (Radzimów Dolny)	103 192,08
	Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Sulików - etap IX: ulica Kwiatowa i Szafirowa w Sulikowie 340 mb	252 431,28
	Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Sulików - etap X: nadzór inwestorski i archeologiczny oraz oznakowanie dróg	31 635,10
	Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Sulików - wykonanie dokumentacji projektowej	81 615,40
	Przebudowa dróg wewnętrznych w Studniskach Dolnych - działki nr: 360, 376, 383 i 401 obręb Studniska Dolne	12 600,00
	Przebudowa dróg wewnętrznych w Studniskach Górnych - działki nr: 16, 36, 41 i 82 obręb Studniska Górne	5 800,00
630	Turystyka	4 411,00
63003	Zadania w zakresie upowszechniania turystyki	4 411,00
	Rowerem wokół Gór Izerskich	430,50
	Witka - Smeda zagospodarowanie turystyczne pogranicza polsko – czeskiego – etap I	3 980,50
700	Gospodarka mieszkaniowa	16 954,18
70005	Gospodarka gruntami i nieruchomościami	5 887,30
	Zagospodarowanie terenu przed remizą w Starym Zawidowie	11 066,88
	Zakup nieruchomości gruntowej działki nr 145/5 o powierzchni 500 m ² położonej w obrębie geodezyjnym Wilka	5 887,30
710	Działalność usługowa	431 970,00
71035	Cmentarze	431 970,00
	Budowa kaplicy cmentarnej na cmentarzu komunalnym w Radzimowie Górnym	431 970,00
750	Administracja publiczna	935 114,13
75023	Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	935 114,13

		Budowa Systemu Informacji Przestrzennej oraz rozwój e-usług publicznych i elektronicznych usług administracyjnych w północno - zachodniej części województwa dolnośląskiego - wykonanie studium wykonalności oraz wniosku o dofinansowanie	935 114,13
754		Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	101 268,40
	75412	Ochotnicze straże pożarne	4 000,00
		Modernizacja budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Miedzianej	4 000,00
	75495	Pozostała działalność	97 268,40
		Bezpieczne przejście dla pieszych przy Szkole Podstawowej w Sulikowie	97 268,40
801		Oświata i wychowanie	34 431,55
	80101	Szkoły podstawowe	23 380,00
		Modernizacja systemu monitoringu	17 000,00
		Instalacja systemu monitoringu w Szkole Podstawowej im . Orła Białego w Biernej	6 380,00
	80148	Stołówki szkolne i przedszkolne	11 051,55
		Zakup kuchni 6 palnikowej z piekarnikiem elektrycznym	11 051,55
900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 377 682,15
	90001	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	860 785,13
		Porządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w Gminie Sulików poprzez budowę sieci wodociągowej do miejscowości Wilka i Wrociszów Dolny oraz budowę przydomowych oczyszczalni ścieków w budynkach gminnych	860 785,13
	90005	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	328 309,27
		Dotacje celowe na przedsięwzięcia polegające na trwałej wymianie źródła ciepła w celu ochrony powietrza i zmniejszenia emisji zanieczyszczeń	328 309,27
	90015	Oświetlenie ulic, placów i dróg	133 524,00
		Rozbudowa oświetlenia drogowego na terenie gminy	133 524,00
	90095	Pozostała działalność	55 063,75
		Doposażenie placu rekreacyjno - sportowego w Studniskach Górnych	6 927,99
		Kontynuacja rozbudowy placu zabaw w Małej Wsi Górnej (budowa ogrodzenia)	7 898,50

		Kontynuacja zagospodarowania miejsca integracji mieszkańców sołectwa Miedziana (przedłużenie ogrodzenia, położenie kostki betonowej, zakup elementów siłowni)	5 996,90
		Kontynuacja zagospodarowania terenu centrum Sołectwa Wrociszów Dolny	12 137,26
		Wyposażenie placu zabaw we Wrociszowie Górnym w urządzenia do siłowni zewnętrznej	9 815,40
		Zakup i montaż zegara dwustronnego, ulicznego na placu Wolności w Sulikowie	12 287,70
921		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	68 881,60
	92109	Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	68 881,60
		Budowa wraz z wyposażeniem multimedialnej świetlicy wiejskiej w Biernej	46 885,60
		Zakup wyposażenia siłowni w świetlicy wiejskiej w Studniskach Dolnych	21 996,00
926		Kultura fizyczna	30 869,60
	92601	Obiekty sportowe	30 869,60
		Budowa przyłącza energetycznego do budynku siłowni we Wrociszowie Górnym	3 000,00
		Modernizacja boiska sportowego wraz z zapleczem szatniowo - sanitarnym w Radzimowie Górnym	27 869,60
Razem:			5 864 510,77

Poniżej przedstawione zostały krótkie opisy najważniejszych zrealizowanych zadań inwestycyjnych.

Przebudowa ul. Starozawidowskiej w Starym Zawidowie

Zakres robót związanych z przebudową drogi wewnętrznej obejmował: wykonanie dwuwarstwowej nawierzchni z mieszanki mineralnoasfaltowej, ułożenie podbudowy tłuczniowej z kruszywa łamanego. Na całej długości przebudowywanej drogi przewidziano prawostronne ograniczenie jezdni opornikiem betonowym. Droga ma długość ok. 161 m oraz 3,5 m szerokości, a na całej jej długości wykonane zostało odwodnienie w postaci cieku wodnego z kostki granitowej.

Budowa drogi Wrociszów - Wilka

Przebudowa drogi nastąpiła przy wsparciu ze środków dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego w kwocie ponad **161 tys. zł** na zadanie pn. "Wilka-Wrociszów Dolny droga dojazdowa do gruntów rolnych". Zakres robót objął: przebudowę 1400 mb drogi o szerokości 4 m, korytowanie, wykonanie podbudowy z kamienia, ułożenie betonowych krawężników na długości 56 mb, wykonanie nawierzchni z mieszanki mineralno-bitumicznej wraz z utwardzonymi poboczami. Położenie nowej nawierzchni asfaltowej nastąpiło po zakończeniu wszystkich robót ziemnych związanych z budową sieci wodociągowej w tym rejonie.

Przebudowa drogi na tzw. „Koci zamek” w Biernej

Zakres robót objął: korytowanie, wykonanie podbudowy z kamienia, ułożenie krawężników i wykonanie nowej nawierzchni jezdni wraz z utwardzeniem poboczy. Na ten cel przeznaczono środki z budżetu Gminy.

Przebudowa drogi we Wrociszowie Górnym

To szutrowa droga wewnętrzna, która uzyskała asfaltową nawierzchnię. Inwestycja ta umożliwia dogodny dojazd nie tylko do gminnego obiektu świetlicy wiejskiej, ale także do domostw położonych wzdłuż przebudowywanego odcinka drogi. Środki na budowę drogi pochodziły z budżetu Gminy.

Przebudowa ul. Kwiatowej i Szafirowej w Sulikowie

Asfaltową nawierzchnię otrzymały dwie drogi wewnętrzne znajdujące się na osiedlu domków jednorodzinnych, które były dotychczas drogami szutrowymi. W ramach przebudowy wykonano odpowiednio 202mb i 145mb nawierzchni asfaltowej o szerokości 4 m, wraz z pobocznymi utwardzonymi tłuczniem bazaltowym. Wykonany został także ciąg pieszy z kostki betonowej, stanowiący łącznik z ul. Lubańską.

Wykonanie nawierzchni na drodze wewnętrznej przy ul. Zgorzeleckiej w Sulikowie

Na tej gruntowej drodze, ułożono nawierzchnię z kostki betonowej. Inwestycja zrealizowana ze środków budżetu Gminy.

Przebudowa drogi wewnętrznej w Starym Zawidowie

W ramach przebudowy drogi wewnętrznej w Starym Zawidowie wykonano 165mb nawierzchni asfaltowej o szerokości 3 m, wraz ze zjazdami do posesji, utwardzonymi poboczami, oraz odtworzeniem dwóch przepustów. To jedna z dwóch inwestycji drogowych w tej miejscowości zrealizowana w 2018 r.

Przebudowa drogi wewnętrznej nr dz. nr 474, 460, 470 w Studniskach Dolnych

W ramach przebudowy tej drogi wykonane zostało 579 mb nawierzchni asfaltowej o szerokości 3 m, wraz ze zjazdami do posesji oraz utwardzonymi poboczami.

Przebudowa drogi dz. nr 336 do cmentarza w Studniskach Dolnych

W ramach przebudowy tej drogi wykonane zostało 364 mb nawierzchni asfaltowej o szerokości 3 m, wraz ze zjazdami do posesji oraz utwardzonymi poboczami.

Przebudowa drogi wewnętrznej nr dz. nr 460, 470 i 474 w Studniskach Dolnych

W ramach przebudowy tej drogi wykonanych zostało 260 mb nawierzchni asfaltowej o szerokości 3 m, wraz ze zjazdami do posesji oraz utwardzonymi poboczami.

Przebudowa drogi wewnętrznej dz. nr 704 w Radzimowie Górnym

W ramach przebudowy tej drogi wykonano 240 mb nawierzchni asfaltowej o szerokości 3 m, wraz ze zjazdami do posesji, utwardzonymi poboczami. Został także wyczyszczony i odmulony rów na odcinku 33 mb.

Budowa kaplicy na cmentarzu komunalnym w Radzimowie

W 2018 r. zbudowana została kaplica, o której powstanie wnioskowali mieszkańcy południowej części gminy. Architektura budynku zawiera detale i elementy sakralne, a jednocześnie współgra kształtami i kolorystyką z otoczeniem. We wnętrzu obiektu przewidziano wystrój i wyposażenie zabezpieczające wszelkie potrzeby dla przeprowadzenia obrządku pogrzebowego. Ponadto nastąpiło dalsze zagospodarowanie terenu cmentarza poprzez utwardzenie kostką betonową ścieżek i przejść dla pieszych. Całość inwestycji sfinansowana została z budżetu Gminy.

Przebudowa drogi wewnętrznej dz. nr 394 w Radzimowie Dolnym

W ramach przebudowy tej drogi wykonane zostało 200 mb nawierzchni asfaltowej o szerokości 3 m, wraz ze zjazdami do posesji, utwardzonymi poboczami, oraz odtworzeniem przepustu.

Przebudowa drogi dojazdowej do osiedla w Radzimowie Górnym

W ramach przebudowy tej drogi wykonane zostało 150 mb nawierzchni asfaltowej o szerokości 3 m, wraz ze zjazdami do posesji, utwardzonymi poboczami.

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla budynków komunalnych

W ramach projektu związanego z porządkowaniem gospodarki wodno – ściekowej na terenie Gminy Sulików wybudowane zostały trzy biologiczne przydomowe oczyszczalnie ścieków w budynkach gminnych: w Radzimowie Górnym, Biernej oraz w Nowoszycach. Wykonane prace umożliwiły rozwiązanie problemu związanego z odprowadzaniem ścieków z tych obiektów. Przeznaczono na ten cel środki pochodzące z pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

Rozbudowa oświetlenia drogowego

W 2018 roku realizowana była dalsza rozbudowa oświetlenia drogowego w miejscowościach: **Bierna, Radzimów Dolny, Radzimów Górny, Skrzydlice, Nowoszyce, Miedziana, Wrociszów Dolny, Stary Zawidów, Studniska Dolne, Studniska Górne** oraz ustawienie nowych punktów świetlnych przy ciągu pieszo-jezdnym **w Sulikowie**. Część zadań wykonana została w ramach umowy zawartej z Tauron Dystrybucja S.A. a część pokryta środkami własnymi Gminy.

Tabela 11. Rozbudowa oświetlenia drogowego w 2018 r.

Miejscowość	Lokalizacja	Ilość oprav
Sulików	Ciąg pieszo - jezdny przy placu zabaw w Sulikowie	7 punktów w tym - 5 oświetlenie typu parkowego wzdłuż placu zabaw oraz 2 typu ulicznego na dojeździe od ul. Zawidowskiej.
Bierna - Radzimów	Od Radzimowa nr 111 do Bierna nr 75 wzdłuż drogi powiatowej	5 oprav na projektowanych słupach
Radzimów Dolny	Droga ewidencyjna 457	3 punkty na projektowanych słupach typu ulicznego
Radzimów Dolny	Droga ewidencyjna 12/2 droga powiatowa nr 2371, dz. nr ew. 49	Montaż 6 oprav oświetleniowych na istniejącej linii nn i oświetlenia 2 oprawy ledowe
Skrzydlice	Droga nr ewid. 115 i 62	5 oprav ledowych - budowa linii napowietrznej - dł. 200 mb.
Nowoszyce	Droga nr ewid. 357	3 oprawy ledowe - budowa linii kablowej w osłonie - dł. Do 150 mb.
Bierna	Droga wzdłuż dz. nr ewid. 342/3	1 oprawa ledowa - budowa linii napowietrznej - dł. do 150 mb.
Miedziana	Obok posesji nr 163a, 163b, 164a, 164b, /obok posesji nr 11 / droga ew. nr 33	2 oprawy ledowe budowa sieci napowietrznej - dł. do 200 mb. / 1 oprawa ledowa, / 3 oprawy ledowe - budowa linii napowietrznej - dł. do 150 mb.
Wrociszów Dolny	Droga powiatowa	1 oprawa ledowa
Stary Zawidów	Obok posesji nr 16 i 17	2 oprawy ledowe - budowa linii kablowej w

		ostonie - dł. Do 150 mb.
Studniska Dolne	Do posesji nr 115	2 oprawy ledowe - budowa linii napowietrznej - dł. do 150 mb.
Studniska Górne	Obok posesji nr 72 b, /obok posesji nr 54, 50, 49 / obok posesji 92 / Droga nr ewidencyjny 396	1 oprawa ledowa - budowa liniew napowietrznej - dł. do 100 mb. / 3 oprawy ledpwe - budowa lini napowietrznej - dł. do 100 mb. / 1 oprawa ledowa - budowa linii napowietrznej - dł. do 50 mb. / 3 punkty na projektowanych słupach typu ulicznego
Radzimów Górny	Do posesji nr 48	1 oprawa ledowa - budowa linii napowietrznej - dł. do 150 mb.
RAZEM		52 szt.

VII. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH NA REALIZACJĘ ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I REMONTOWYCH

Pozyskiwanie środków zewnętrznych w 2018 roku odbywało się na podstawie składanych wniosków i realizowanych przedsięwzięć, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12 . Pozyskiwanie środków zewnętrznych

Lp.	Tytuł projektu	Wartość projektu w zł	Wkład własny w zł	Otrzymana kwota dofinansowania w zł	Jednostka	Uwagi
1	Budowa Systemu Informacji Przestrzennej oraz rozwój e-usług publicznych i elektronicznych usług administracyjnych północno-zachodniej części województwa dolnośląskiego	1 270 037,06	190 505,55	1 079 531,51	Projekt dofinansowany z RPO WD 2014-2020 współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.	Projekt realizowany od 28.02.2017 r. do 31.10.2018r. Projekt realizowany przez 10 Partnerskich Gmin.
2	Witka - Smeda - zagospodarowanie turystyczne pogranicza polsko - czeskiego - etap I	Budżet Projektu Gminy Sulików 580 566,00	87 084,00	493 481,00	Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,	Projekt realizowany z Partnerami: Gmina Zgorzelec, Miasto

					Program Interreg V-A Republika Czeska-Polska	Zawidów, Gmina Cernousy. Realizacja od 2018r. do marca 2020 r.
3	Ograniczenie niskiej emisji na terenie Gminy Sulików	Umowa pożyczki z możliwością częściowego umorzenia na dofinansowanie zadania. W wyniku realizacji zadania zlikwidowano 39 nieekologicznych źródeł ciepła. Kwota przekazanej dotacji dla mieszkańców Gminy Sulików to 328 309,27 zł		328 309,27	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu	Zrealizowano
4	Remont świetlicy wiejskiej w Mikułowej	159 101,69	134 101,69	25 000,00	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego w ramach konkursu "Odnowa Dolnośląskiej Wsi	Zrealizowano
5	Bezpieczne przejście dla pieszych przy Szkole Podstawowej w Sulikowie	94 710,00	69 710,00	25 000,00	Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu w ramach rządowego Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018 -2020.	Zrealizowano
6	Powszechna nauka pływania "Umiem pływać" - 2018r.	16 000,00	-	16 000,00	Dolnośląska Federacja Sportu we Wrocławiu	Dwa etapy, w których udział wzięło łącznie 60 dzieci z klas I-III Szkoły Podstawowej w Sulikowie. Dofinansowanie dotyczy wejścia na basen, koszt instruktora, ubezpieczenie

						dzieci, koszty transportu dojazdu na basen
7	Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych - droga o pełnej konstrukcji podatnej i półsztywnej z podbudową i z warstwą jezdnią o nawierzchni asfaltowej w Studniskach Dolnych	760 000,00	526 480,00	233 520,00	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego w ramach zadania rekultywacyjnego na 2019r.	Wniosek rozpatrzony pozytywnie. Realizacja w 2019 r.
8	Rowerem po granicy - Transgraniczna Koncepcja Ścieżek Rowerowych	Wartość całego projektu szacowana jest na kwotę 106 619,00 zł, z czego dofinansowanie wynosić będzie 85 %.		-	Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i ze środków budżetu państwa w ramach Funduszu Małych Projektów Interreg Polska - Saksonia 2014 - 2022	Projekt realizowany z ramienia Związku Gmin Ziemi Zgorzeleckiej, w którym bierze udział 6 gmin: Gmina Sulików, Gmina Zgorzelec, Gmina Miejska Zgorzelec, Gmina Pieńsk, Gmina Platerówka, Gmina Miejska Zawidów. Obecnie wykonano koncepcję trasy rowerowej.
9	Budowa chodnika w pasie drogi wojewódzkiej nr 357 od km 4+253 do 4+480 w miejscowości Sulików	196 000,00	98 000,00	-	Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu	Zadanie nie wytypowane do realizacji z powodu braku środków finansowych
10	Modernizacja boiska sportowego	421 645,00	210 823,00	-	Ministerstwo Sportu i Turystyki	Zadanie nie wytypowane do

	wraz z zapleczem szatniowo - sanitarnym w Radzimowie Górnym				Program Sportowa Polska - program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej	realizacji z powodu braku środków finansowych
11	Rowerem wokół Gór Izerskich	Budżet Projektu Gminy Sulików 713 722,00	107 058,00	-	Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interrego V – A Republika Czeska - Polska	Projekt realizowany z 20 Partnerami z pogranicza polsko - czeskiego. Projekt wstrzymany.
12	Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych - droga o pełnej konstrukcji podatnej i pósztywnej z podbudową i z warstwą jezdnią o nawierzchni asfaltowej w Radzimowie	380 000,00	247 700,00	-	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego w ramach zadania rekultywacyjnego na 2019r.	Wniosek w trakcie weryfikacji.
13	Budowa sieci światłowodowej do placówek oświatowych - Szkoła Podstawowo w Sulikowie i Szkoła Podstawowa w Biernej	W ramach prac zostanie wykonany projekt techniczny budowy światłowodu, do budynków placówek oświatowych zostanie doprowadzony światłowód i wybudowana sieć wewnętrzna do pracowni internetowych. Następnie przynajmniej przez okres 5 lat, Szkoły będą korzystały z bezpłatnego internetu.			Program Operacyjny Polska Cyfrowa	Realizacja w 2019 r.
14	Konserwacja gruntowna rowów melioracyjnych będących własnością Gminy Sulików w m-ci Wielichów, Stary Zawidów, Sulików i Bierna	44 859,50	27 364,30	17 495,20	Pomoc finansowa z budżetu Województwa Dolnośląskiego	łącznie wykonano ok. 1400 mb konserwacji gruntownej rowów melioracyjnych
15	Usuwanie azbestu z terenu Gminy Sulików w 2018 r.	7 505,78	1 379,83	6 125,95	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i	łącznie usunięto 17,550 Mg wyrobów

					Gospodarki Wodnej we Wrocławiu	zawierających azbest
16	Remont przepustu w ciągu drogi gminnej nr 109799D w Sulikowie (relacji Sulików-Wrociszów Dolny).	108 000,00	24 000,00	84 000,00	Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu w ramach programu usuwania skutków klęsk żywiołowych	Zrealizowano
17	Zwiększenie potencjału bojowego jednostek OSP Gminy Sulików poprzez doposażenie w sprzęt ratowniczy	16 800,00	168,00	16 632,00	Ministerstwo Sprawiedliwości w ramach Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej	Zakup sprzętu dla jednostek OSP: OSP w Biernej, OSP Studniska Dolne, OSP Sulików
Razem				2 325 094,93		

Poniżej przedstawione zostały krótkie opisy najważniejszych przedsięwzięć realizowanych przy udziale środków pochodzących ze źródeł zewnętrznych:

Realizacja projektu informatycznego

Gmina realizowała wraz z dziewięcioma innymi gminami projekt informatyczny pn. "Budowa Systemu Informacji Przestrzennej oraz rozwój e-usług publicznych i elektronicznych usług administracyjnych w północno-zachodniej części województwa dolnośląskiego". Współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Projekt ten realizowany był w partnerstwie z: Gminą Bolesławiec, Gminą Gromadka, Gminą i Miastem Lwówek Śląski, Gminą Miejską Zawidów, Gminą Nowogrodziec, Gminą Osiecznica, Gminą Warta Bolesławiecka, Gminą Zagrodno oraz partnerem wiodącym Gminą Miejską Bolesławiec.

Głównym celem projektu było m.in.: wdrożenie zintegrowanego Systemu Informacji Przestrzennej (obejmujące zakup wyposażenia, sprzętu i oprogramowania oraz wdrożenie danych); wdrożenie systemów dziedzinowych, umożliwiających świadczenie e-usług publicznych oraz zakup sprzętu i infrastruktury, niezbędnych do uruchomienia systemów.

Remont świetlicy wiejskiej w Mikułowej

W 2018 r. nastąpił remont świetlicy wiejskiej w Mikułowej. Zadanie zostało wsparte dofinansowaniem w ramach konkursu „Odnowa Wsi Dolnośląskiej” w kwocie **25 tys. zł.**

W ramach zadania wykonany został generalny remont wewnątrz i na zewnątrz budynku. Roboty wewnątrz objęły remont sali głównej oraz sceny, pomieszczenia rekreacyjnego, zaplecza bufetu oraz kuchni. Z kolei na zewnątrz wykonana została izolacja fundamentu wokół budynku wraz z opaską odwadniającą. Dodatkowo przeprowadzony został remont schodów.

Realizacja projektu „Witka-Smeda”

W ramach transgranicznego projektu realizowanego we współpracy z Miastem Zawidów, Gminą Zgorzelec oraz czeską Gminą Cernousy zaplanowano wyznaczenie szlaku rowerowego na odcinku 2,5 km w kierunku Zalewu Witka oraz budowę małej infrastruktury.

Projekt realizowany będzie w 2019 r. Gmina Sulików planuje wyznaczyć szlak rowerowy wraz z oznaczeniem trasy w kierunku zalewu Witka. Zmodernizowany zostanie także odcinek drogi o długości ok. 500 m. wzdłuż jeziora poprzez ułożenie asfaltowej nawierzchni.

Montaż sygnalizacji świetlnej z radarowym pomiarem prędkości

Gmina Sulików otrzymała w 2018 r. dofinansowanie z Programu „Razem bezpieczniej” na realizację zadania polegającego na montażu sygnalizacji świetlnej z radarowym pomiarem prędkości. Sygnalizacja została zamontowana przy przejściu dla pieszych na ul. Zgorzeleckiej przy Szkole Podstawowej w Sulikowie, zwiększając bezpieczeństwo pieszych użytkowników tej drogi, a w szczególności uczniów udających się do szkoły. W przypadku nadjeżdżającego pojazdu powyżej zaprogramowanej prędkości, sygnalizacja włącza czerwone światło. Kierujący pojazdem zobligowany jest do zatrzymania lub zwolnienia prędkości pojazdu, tak by zapaliło się światło zielone. Ruch na przejściu jest dodatkowo monitorowany, a przypadki łamania przepisów drogowych rejestrowane.

Zakup sprzętu dla jednostek OSP

Do trzech jednostek z terenu Gminy Sulików trafił sprzęt oraz elementy wyposażenia. Na ten cel Gmina Sulików pozyskała środki z Ministerstwa Sprawiedliwości, co w 99% pokryło całkowite koszty zadania. OSP Studniska Dolne i OSP Sulików zostały wyposażone w defibrylatory AED, natomiast OSP Bierna wzbogaciła się o zestaw medyczny PSP R1.

VIII. POZIOM WYDATKÓW NA POMOC SPOŁECZNĄ I SOCJALNĄ

W okresie od 1.01.2018 r. do 31.12.2018 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulikowie wydatkował środki w wysokości **6 536 143,32 zł**, z przeznaczeniem na realizację zadań ujętych w poniższej tabeli:

Tabela 13. Zadania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2018 r.

Lp.	Nazwa zadania	Kwota
1	Dział 851 - Ochrona zdrowia	11 525,25 zł
	środki z budżetu gminy	10 489,14 zł
	środki z budżetu państwa	1 036,11 zł
2	Dział 852 – Pomoc społeczna	1 571 853,37 zł
	środki z budżetu państwa - na zadania zlecone gminie oraz na dofinansowanie do zadań własnych gminy	618 898,29 zł
	środki z budżetu gminy - na zadania własne gminy	952 955,08 zł
3	Dział 854 - Edukacja, opieka wychowawcza	97 793,67 zł

	środki z budżetu państwa (80%)	78 234,93 zł
	środki z budżetu gminy (20%)	19 558,74 zł
4	Dział 855 - Rodzina	4 854 971,03 zł
	środki z budżetu państwa	4 817 440,76 zł
	środki z budżetu gminy	37 530,27 zł
	Razem	6 536 143,32 zł

W ramach realizowanych **zadań zleconych** w Gminie Ośrodek udzielił następującej pomocy:

- * **świadczenia rodzinne i opiekuńcze** - **390** gospodarstwom domowym (856 osób w rodzinie),
- * **świadczenia wychowawcze** - **361** gospodarstwom domowym (1359 osób w rodzinie),
- * **świadczenia z funduszu alimentacyjnego** - **40** gospodarstwom domowym, w tym **63** osoby uprawnione do świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego (130 osób w rodzinie).

Realizację wyżej wymienionych zadań przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Formy pracy, liczba rodzin i liczba świadczeń (zadania zlecone)

Lp	Forma pracy	Liczba rodzin	Liczba świadczeń
1	składki na ubezpieczenia zdrowotne	14	158
2	specjalistyczne usługi opiekuńcze (art.18 ust.1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej)	1	31
3	składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (przysługujące osobom uprawnionym do świadczenia pielęgnacyjnego, zasiłku dla opiekuna, specjalnego zasiłku opiekuńczego)	24	175
4	zasiłki rodzinne	172	3299
5	dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	154	1609
	urodzenia dziecka	18	18
	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	7	30

	samotnego wychowywania dziecka	20	217
	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	16	152
	rozpoczęcia roku szkolnego	128	197
	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	43	331
	wychowywania w rodzinie wielodzietnej	50	665
6	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia	34	36
7	zasiłki pielęgnacyjne	124	1304
8	świadczenia pielęgnacyjne	19	190
9	zasiłek dla opiekuna	9	70
10	Specjalny zasiłek opiekuńczy	5	54
11	Świadczenie rodzicielskie	27	189
12	świadczenie z funduszu alimentacyjnego	40	587
13	Świadczenie wychowawcze	361	5993
14	Świadczenie „Dobry start”	470	680

W ramach zadań własnych Gminy w okresie od 1.01.2018 r. do 31.12.2018 r. Ośrodek objął pomocą ogółem 176 rodzin, w tym pomocą materialną i usługową 152 rodziny, a wyłącznie pomocą w formie pracy socjalnej 23 rodziny.

Realizację tych zadań przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Formy pracy, liczba rodzin i liczba świadczeń (zadania własne)

Lp	Forma pracy	Liczba rodzin	Liczba świadczeń
	ZADANIA OBOWIĄZKOWE		
1	Zasiłek stały	30	289
2	składki na ubezpieczenie zdrowotne	28	247
3	Schronienie	4	150
5	usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi	5	7527

	opiekuńcze		
6	świadczenia lecznicze	0	0
7	Pogrzeb	0	0
8	zasiłek okresowy <i>w tym z powodu bezrobocia</i>	106 104	822 699
9	Realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” Liczba osób objętych programem ogółem, w tym: - dzieci do 7 r.ż. - uczniowie - dorośli Liczba osób korzystających z posiłków, w tym: - dzieci uczniowie - dorośli Liczba osób, którym przyznano zasiłek celowy na zakup żywności	157 25 37 95 69 48 21 106	 7900 386
	ZADANIA FAKULTATYWNE (finansowane ze środków własnych)		
1	zasiłki celowe (na dofinansowanie do zakupu odzieży, opału, obuwia, leków, środków czystości, leków, kosztów leczenia i innych)	116	531
2	zasiłek celowy z tytułu zdarzenia losowego	5	5
3	opłata za pobyt w Domu Pomocy Społecznej	5	60
4	pomoc w naturze: <i>w tym:</i> - energia - opał (węgiel brunatny, kamienny) - woda - leki	12 4 1 4 3	17 7 1 4 5
5	zasiłek specjalny celowy	14	24
6	Kłęski żywiołowe	1 (1 osoba)	1
7	dodatki mieszkaniowe	5	56
8	dodatki energetyczne	1	12
9	pomoc materialna dla uczniów	53 (96 uczniów)	869
10	praca socjalna	154	x

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulikowie realizując zadania z zakresu pomocy społecznej ogółem objął pomocą 176 rodzin (351 osób w rodzinie).

Rodziny i osoby ubiegały się o pomoc społeczną m.in. z powodu:

- ubóstwa	124 rodziny (228 osób)
- niepełnosprawności	65 rodzin (116 osób)
- bezdomności	8 rodzin (8 osób)
- długotrwałej lub ciężkiej choroby	83 rodziny (140 osób)
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1 rodzina (1 osoba)
- bezrobocia	104 rodziny (200 osób)
- potrzeby ochrony macierzyństwa w tym, wielodzietności	14 rodzin (75 osoby)
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. domowego,	17 rodzin (50 osób)
- zdarzenia losowego	4 rodziny (15 osób)
- <u>liczba rodzin ogółem,</u>	176 rodzin (351 osób)
w tym:	
z 1 – 2 dzieci	15 rodzin (52 osoby)
z 3 i więcej dzieci	15 rodzin (83 osoby)
- liczba rodzin niepełnych	20 rodzin (57 osób)
- rodziny emerytów i rencistów	20 rodzin (57 osób)
- liczba rodzin z problemem,	23 rodziny (38 osób)
w tym: - alkoholowym	19 rodzin (30 osób)
- narkomanią	4 rodziny (8 osób)

IX. WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA FUNKCJONOWANIE OŚWIATY

W roku szkolnym 2018/2019 Gmina Sulików jest organem prowadzącym 1 przedszkole i 2 szkoły podstawowe. W tabelach od 16 do 18 przedstawione zostały dane dotyczące organizacji szkół podstawowych i gimnazjum, edukacji przedszkolnej oraz zatrudnienia w szkołach i przedszkolu.

Tabela 16. Stan organizacji szkół podstawowych i gimnazjum w roku szkolnym 2018/2019 (stan na dzień 30.09.2018 r.)

	Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	w tym:								
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IIIG
1.	Szkoła Podstawowa w Sulikowie	17	288	34	26	18	40	45	32	30	29	34
2.	Szkoła Podstawowa w Biernej	10	115	13	14	13	17	20	9	15	14	0
	Ogółem	27	403	47	40	31	57	65	41	45	43	34

Tabela 17. Stan organizacji edukacji przedszkolnej w roku szkolnym 2018/2019

(stan na dzień 30.09.2018 r.)

Lp.	Wyszczególnienie	Wiek dzieci	Liczba dzieci w Przedszkolu w rozbiciu na wiek	Liczba dzieci ogółem
1.	Przedszkole Publiczne w Sulikowie	3 – 4 lat	43	112
		5 lat	29	
		6 lat i więcej	40	
2.	Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Biernej	3 - 4 lat	9	28
		5 lat	7	
		6 lat i więcej	12	

Tabela 18. Zatrudnienie w szkołach w roku szkolnym 2018/2019 (stan na dzień 30.09.2018 r.)

Wyszczególnienie		Zatrudnienie		w tym:			
				nauczyciele		pozostali	
		etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby
1.	Przedszkole Publiczne w Sulikowie	15,76	19	7,51	10	8,25	9
Razem		15,76	19	7,51	10	8,25	9
2.	Szkoła Podstawowa w Sulikowie	54,97	58	35,47	38	19,5	20
3.	Szkoła Podstawowa w Biernej	19,33	26	15,33	22	4	4
Razem		74,30	84	50,80	60	23,50	24
Ogółem		90,06	103	58,31	70	31,75	33

Najważniejszym zrealizowanym zadaniem Gminy Sulików było zabezpieczenie na odpowiednim poziomie przedszkolu i szkołom prowadzonym przez Gminę środków finansowych na prowadzenie działalności, w tym na wynagrodzenia pracowników i eksploatację budynków komunalnych.

Zasady finansowania oświaty określone są w ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. poz. 2203). Na prowadzenie szkół podstawowych i gimnazjum przyznawana jest przez Ministerstwo Finansów na wniosek Ministra Edukacji Narodowej subwencja oświatowa, jako część subwencji ogólnej przyznawanej gminom.

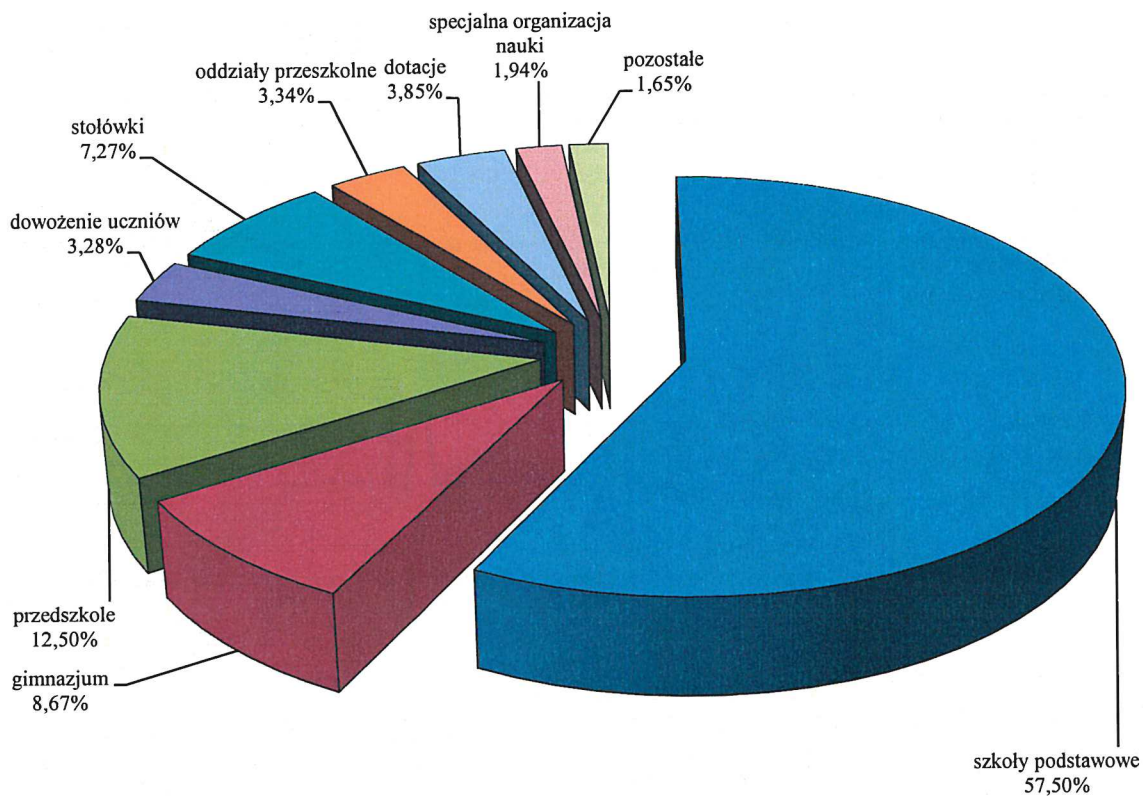
Gmina Sulików na 2018 r. otrzymała subwencję oświatową w wysokości 3.717.773,00 zł.

Wydatki na oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą: 7.692.816,13 zł, w tym:

- szkoły podstawowe	4.300.051,90 zł
- oddziały przedszkolne przy szkołach	249.902,90 zł
- przedszkole	934.969,89 zł
- gimnazjum	648.719,78 zł
- stołówki szkolne i przedszkolne	543.749,93 zł
- świetlice szkolne	110.662,02 zł
-doskonalenie nauczycieli	27.320,52 zł

- dowożenie uczniów	245.271,69 zł
- pomoc materialna dla uczniów	102.202,67 zł
- pozostała działalność	529.964,83 zł

STRUKTURA WYDATKÓW NA OŚWIATĘ W 2018 ROKU

W roku 2018 przeznaczono na wynagrodzenia nauczycieli kwotę **4 070 942,10 zł**.

Strukturę wydatków na wynagrodzenia nauczycieli przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Wydatki na wynagrodzenia i pochodne jednostek oświatowych w 2018 r. (wynagrodzenia nauczycieli):

Składniki wynagrodzenia	Szkoła Podstawowa im Jana Pawła II w Sulikowie w zł	Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Biernej w zł	Przedszkole Publiczne w Sulikowie w zł
Dodatki wiejskie	124 679,24	45 762,22	25 089,90
Wynagrodzenia	1 903 159,92	749 120,78	391 509,49
"13"	131 619,63	50 627,33	28 551,00
składki ZUS (w tym od wynagrodzeń, dodatków wiejskich i "13")	348 016,26	140 128,74	74 371,04
Fundusz Pracy (w tym od wynagrodzeń, dodatków wiejskich i "13")	33 258,95	16 294,34	8 753,26
RAZEM	2 540 734,00	1 001 933,41	528 274,69
	Wydatki na wynagrodzenia łącznie:		4 070 942,10

Ogółem wydatki na oświatę, w tym wynagrodzenia dla nauczycieli na przestrzeni kolejnych lat kształtowały się następująco:

Tabela 20. Wydatki na oświatę w latach 2014-2018:

Rok	Liczba nauczycieli	Subwencja oświatowa w zł	Wydatki na oświatę i wychowanie w zł	W tym: wydatki na wynagrodzenia nauczycieli w zł
2014	73	3.750.319,00	7.353.213,88	3.818.602,58
2015	70	3.636.924,00	6.967.624,22	3.682.497,22
2016	79	3.535.737,00	6.923.177,84	3.531.175,09
2017	69	3.532.479,00	7.269.183,86	3.886.741,79
2018	67	3.532.479,00	7.764.791,58	4.070.942,10

Realizując obowiązki określone w ustawie o systemie oświaty dowożono uczniów zamieszkałych w znacznym oddaleniu od szkół.

Dowozy uczniów i dzieci przedszkolnych odbywały się na pięciu trasach:

1. Radzimów Dolny – Szkoła Podstawowa w Biernej – Miedziana – SP w Sulikowie.
2. Wielichów - Szkoła Podstawowa w Biernej - SP w Sulikowie.
3. Mikułowa – Studniska Górne – Studniska Dolne - SP w Sulikowie.
4. Stary Zawidów – Wrociszów Górny – SP w Sulikowie.
5. Ksawerów – Wilka Bory – Wrociszów Dolny - SP w Sulikowie.

Liczbę dowożonych uczniów przedstawia poniższa tabela:

Tabela 21. Dowozy do szkół i przedszkola:

L.p.	Wyszczególnienie	Uczniowie dowożeni w roku szkolnym 2018/2019
1.	Szkoła Podstawowa w Sulikowie	165
2.	Szkoła Podstawowa w Biernej	100
3.	Przedszkole Publiczne w Sulikowie	32
4	Inne przewozy – dzieci niepełnosprawne (umowy z rodzicem i zwrot za bilety jednorazowe PKS, BUS)	5

Gmina Sulików przeznaczyła na ten cel kwotę **245.271,69 zł**.

Wśród ważnych informacji dotyczących działalności placówek oświatowych należy wymienić:

Funkcjonowanie gabinetu dentystycznego

Od 2014 r. działa w Szkole Podstawowej w Sulikowie gabinet dentystyczny. Wszystkie koszty związane z funkcjonowaniem gabinetu ponosi Gmina Sulików.

Centrum Usług Wspólnych

Od 1 stycznia 2018 r. w strukturze Szkoły Podstawowej w Sulikowie działa Centrum Usług Wspólnych dla jednostek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Sulików.

Przedszkole Publiczne, Szkoła Podstawowa w Biernej i Szkoła Podstawowa w Sulikowie mają wspólną obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną polegającą m.in. na wspólnym prowadzeniu spraw kadrowo-płacowych pracowników, rachunkowości i sprawozdawczości, zamówień publicznych i obsługi informatycznej jednostek obsługiwanych.

Decyzji o utworzeniu centrum usług wspólnych przyświecała idea usprawnienia funkcjonowania tych jednostek np. w przypadku urlopów i zwolnień lekarskich, ujednoczenia procedur a docelowo również uzyskanie oszczędności finansowych.

X. REALIZACJA FUNDUSZU SOŁECKIEGO

Uchwałą Nr XLVI/338/14 z dnia 31 marca 2014 r. Rada Gminy Sulików wyraziła zgodę na wyodrębnienie w budżecie Gminy środków stanowiących fundusz sołecki.

Fundusz sołecki to środki w budżecie gminy przeznaczone dla sołectw na realizację przedsięwzięć, które są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy.

Gmina realizowała w 2018 roku przedsięwzięcia wynikające z podjętych przez Zebrania Wiejskie poszczególnych sołectw uchwał w sprawie uchwalenia wniosku o przyznania środków z funduszu sołeckiego.

Realizację zadań z funduszu sołeckiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego

				w złotych
Dz.	Rozdz.	§	Wyszczególnienie	Wykonanie
600			Transport i łączność	32 211,55
	60016		Drogi publiczne gminne	9 104,65
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	9 104,65
	60017		Drogi wewnętrzne	11 875,93
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	11 875,93
	60095		Pozostała działalność	11 230,97
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	3 680,29
		4270	Zakup usług remontowych	2 000,00
		4300	Zakup usług pozostałych	5 550,68
700			Gospodarka mieszkaniowa	16 954,18
	70005		Gospodarka gruntami i nieruchomościami	16 954,18
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	16 954,18
750			Administracja publiczna	1 567,29
	75095		Pozostała działalność	1 567,29
		4300	Zakup usług pozostałych	1 567,29
754			Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	24 500,00
	75412		Ochotnicze straże pożarne	24 500,00
		2820	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	20 500,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	4 000,00
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	73 920,39

	90003		Oczyszczanie miast i wsi	16 585,14
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	13 390,30
		4300	Zakup usług pozostałych	3 194,84
	90004		Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	1 241,38
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 241,38
	90095		Pozostała działalność	56 093,87
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	8 037,82
		4300	Zakup usług pozostałych	5 280,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	42 776,05
921			Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	101 819,41
	92109		Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	101 819,41
		2800	Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	79 823,41
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	21 996,00
926			Kultura fizyczna	9 499,92
	92601		Obiekty sportowe	3 000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	3 000,00
	92605		Zadania w zakresie kultury fizycznej	6 499,92
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	6 156,98
		4300	Zakup usług pozostałych	342,94
Razem				<u>260 472,74</u>

XI. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Obok współpracy z organizacjami pozarządowymi, o której mowa w pkt. 8 rozdziału III Raportu Gmina Sulików udzielała wsparcia dla organizacji pozarządowych - jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych działających na terenie Gminy - na działania związane z ochroną przeciwpożarową i ratownictwem. Środki te przekazywane były w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na finansowanie wydatków związanych z ochroną przeciwpożarową i ratownictwem oraz w formie ekwiwalentów za udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych.

Wysokość przeznaczonych środków na ten cel przedstawiają tabele 23 i 24.

Tabela 23. Dotacje dla jednostek OSP

Lp.	Jednostka	Pochodzenie środków	Kwota udzielonej dotacji	Udzielona dotacja ogółem
1.	OSP w Studniskach Dolnych	Budżet gminy	45 000,00 zł	45 000,00 zł
2.	OSP w Sulikowie	Budżet gminy	17 000,00 zł	26 000,00 zł
		Fundusz sołecki	9 000,00 zł	
3.	OSP w Starym Zawidowie	Budżet gminy	16 800,00 zł	16 800,00 zł
4.	OSP w Biernej	Budżet gminy	18 000,00 zł	18 000,00 zł
5.	OSP w Miedzianej	Budżet gminy	11 000,00 zł	11 000,00 zł
6.	OSP w Radzimowie	Budżet gminy	4 000,00 zł	15 500,00 zł
		Fundusz sołecki	11 500,00 zł	
RAZEM			111 800,00 zł	132 300,00 zł
			20 500,00 zł (FS)	

Tabela 24. Ekwiwalenty dla jednostek OSP¹

LP	JEDNOSTKA	KWARTAŁ	KWOTA EKWIWALENTU	EKWIWALENT OGÓŁEM
1.	OSP w Studniskach Dolnych	IV 2017	3 555,35 zł	26 817,03 zł
		I 2018	3 650,50 zł	
		II 2018	8 964,82 zł	
		III 2018	10 646,36 zł	
2.	OSP w Sulikowie	IV 2017	635,35 zł	6 562,36 zł
		I 2018	804,00 zł	
		II 2018	1 742,18 zł	
		III 2018	3 380,83 zł	
3.	OSP w Biernej	IV 2017	635,33 zł	3 967,83 zł
		I 2018	628,83 zł	
		II 2018	1 621,50 zł	
		III 2018	1 082,17 zł	
4.	OSP w Miedzianej	IV 2017	325,00 zł	777,34 zł
		I 2018	76,00 zł	
		II 2018	376,34 zł	
		III 2018	0,00 zł	
5.	OSP w Radzimowie	IV 2017	0,00 zł	733,68 zł
		I 2018	0,00 zł	
		II 2018	0,00 zł	
		III 2018	733,68 zł	

¹ Wypłacony ekwiwalent w roku 2018 za okres: IV kw. 2017 r., I, II, III kw. 2018 r.

6.	OSP w Starym Zawidowie	IV 2017	0,00 zł	0,00 zł
		I 2018	0,00 zł	
		II 2018	0,00 zł	
		III 2018	0,00 zł	
			RAZEM	38 858,24 zł

Wśród ważnych informacji dotyczących współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi można wskazać:

Włączenie OSP w Radzimowie do podziału bojowego

W 2018 r. jednostka OSP Radzimów okazała się być gotowa do włączenia do podziału bojowego po wieloletniej przerwie a Władze Gminy wyraziły wolę wsparcia tej jednostki.

XII. WSPÓŁPRACA Z INNYMI JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO ORAZ ZWIĄZKAMI TYCH JEDNOSTEK

Współpraca Gminy Sulików z innymi jednostkami samorządu odbywała się w 2018 roku się poprzez przynależność do niżej wymienionych stowarzyszeń i organizacji:

1) **EUROREGION NYSA**

Uchwała Nr VI/45/91 Rady Gminy Sulików z dnia 2 października 1991 r. w sprawie przystąpienia Gminy Sulików do EUROREGIONU NYSA.

2) **ZWIĄZEK GMIN ZIEMI ZGORZELECKIEJ**

Uchwała Nr VIII/61/91 Rady Gminy Sulików z dnia 30 grudnia 1991 r. w sprawie przystąpienia Gminy Sulików do Związku Gmin Ziemi Zgorzeleckiej.

3) **DOLNOŚLĄSKA ORGANIZACJA TURYSTYCZNA**

Uchwała nr XVI/113/04 Rady Gminy Sulików z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie przystąpienia Gminy Sulików do Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej w charakterze członka zwyczajnego.

4) **Stowarzyszenie „Partnerstwo Izerskie”**

Uchwała nr XVI/124/08 Rady Gminy Sulików z dnia 27 Lutego 2008 r. w sprawie przystąpienia Gminy Sulików do Stowarzyszenia „Partnerstwo Izerskie” działającego jako Lokalna Grupa Działania.

Współpraca przejawiała się także poprzez:

- 1) **Realizację wraz z dziewięcioma innymi gminami projektu informatycznego pn. "Budowa Systemu Informacji Przestrzennej oraz rozwój e-usług publicznych i elektronicznych usług administracyjnych w północno-zachodniej części województwa dolnośląskiego".** współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 (opisanego w pkt VII Raportu).
- 2) **Przynależność do Zgorzeleckiego Klastra Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii i Efektywności Energetycznej.**

Od 2017 roku Gmina Sulików jest członkiem Zgorzeleckiego Klastra Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii i Efektywności Energetycznej. Klastr energii to cywilnoprawne porozumienie (w skład ZKRŹEiEE wchodzi m.in. jednostki samorządu terytorialnego - Gmina Miejska Zgorzelec i Gmina Wiejska Zgorzelec) dotyczące wytwarzania i równoważenia zapotrzebowania, dystrybucji lub obrotu energią z odnawialnych źródeł energii. Utworzenie klastra energii odnawialnej ma także na celu poprawę stanu środowiska, prowadzenie działalności edukacyjnej oraz wzmocnienie lokalnej gospodarki dzięki optymalizacji wykorzystania lokalnie dostępnych zasobów energetycznych. Ponadto w procedurach aplikacyjnych o środki finansowe do funduszy strukturalnych, programów ramowych i innych potencjalnych źródeł finansowania bycie członkiem klastra zapewnia lepszą pozycję w rankingu aplikujących wnioskodawców.

- 3) **Przynależność do Spółki Dolnośląska Inicjatywa Samorządowa.**

W 2013 roku dzięki przynależności do spółki Gmina Sulików wraz z ośmioma dolnośląskimi jednostkami samorządu terytorialnego pozyskała dofinansowanie do rekultywacji składowiska odpadów w Sulikowie. Całkowita wartość inwestycji na terenie Gminy to kwota 1 690 630,08 zł. Zakończenie rekultywacji nastąpiło w 2014 roku a rok 2018 był jednym z pięciu lat, w których Gmina zobowiązana była utrzymywać trwałość projektu. W roku 2018 przeznaczono na ten cel kwotę **74 181,90 zł.**

- 4) **Przyjęcie „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska, zwanej „Strategia Rozwoju Sudety 2030”.**

Założeniem sygnatariuszy (106 samorządów skupionych w inicjatywie Sudety 2030) jest wydzielenie na Dolnym Śląsku regionów, które nadal będą mogły ubiegać się o wsparcie finansowe z UE w kolejnych perspektywach finansowych. Albowiem są na Dolnym Śląsku regiony, w których średni dochód PKB na jednego mieszkańca jest znacznie niższy. Zawiązanie porozumienia i wspólne stanowisko samorządów pozwoli wywalczyć status specjalny jeśli chodzi o środki z Regionalnego

Funduszu Operacyjnego dla południa Dolnego Śląska, taki jak ma Polska Wschodnia, czy Mazowsze po wyodrębnieniu Warszawy. Nierówny rozwój regionów Dolnego Śląska - jego północnej i południowej części jest bardzo widoczny. Biedniejszy subregion sudecki rozwija się dużo wolniej, jest tu słabsza infrastruktura, mniej rozwinięty transport, większe bezrobocie, trudniejszy dostęp do edukacji i wiele innych problemów, które dla dużych miast takich jak Wrocław czy Legnica są już właściwie historią.

Efektom prac sygnatariuszy porozumienia było opracowanie „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska, zwanej „Strategia Rozwoju Sudety 2030”, którą Rada Gminy Sulików przyjęła do realizacji uchwałą Nr XLIII/344/18 w dniu 17 października 2018 r.

XIII. GOSPODARKA PRZESTRZENNA

W Gminie Sulików obowiązuje uchwalone przez Radę Gminy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Poniższe tabele przedstawiają podjęte przez Radę Gminy uchwały w tych sprawach.

Tabela 25. Uchwały Rady Gminy – SUIKZP

<i>L.p.</i>	<i>Uchwała Nr</i>
1	XXI/136/2000 Rady Gminy Sulików z dnia 27.05.2000 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sulików
2	XX/151/2008 Rady Gminy Sulików z dnia 25.06.2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany SUIKZP Gminy Sulików

Tabela 26. Uchwały Rady Gminy – MPZP

<i>Lp.</i>	<i>Uchwała Nr</i>
1	XXXI/197/2001 Rady Gminy Sulików z dnia 29.05.2001 r. w sprawie uchwalenia MPZP obrębów Sulików
2	XXXI/198/2001 Rady Gminy Sulików z dnia 29.05.2001 r. w sprawie uchwalenia MPZP obrębów Bierna
3	XXXI/199/2001 Rady Gminy Sulików z dnia 29.05.2001 r. w sprawie uchwalenia MPZP obrębów Mała

	Wieś Dolna
4	XXXI/200/2001 Rady Gminy Sulików z dnia 29.05.2001 r. w sprawie uchwalenia MPZP obrębu Mała Wieś Górna
5	XXXI/201/2001 Rady Gminy Sulików z dnia 29.05.2001 r. w sprawie uchwalenia MPZP obrębu Miedziane
6	XXXI/202/2001 Rady Gminy Sulików z dnia 29.05.2001 r. w sprawie uchwalenia MPZP obrębu Mikułowa
7	XXXI/203/2001 Rady Gminy Sulików z dnia 29.05.2001 r. w sprawie uchwalenia MPZP obrębu Radzimów
8	XXXI/204/2001 Rady Gminy Sulików z dnia 29.05.2001 r. w sprawie uchwalenia MPZP obrębu Skrzydlice
9	XXXI/205/2001 Rady Gminy Sulików z dnia 29.05.2001 r. w sprawie uchwalenia MPZP obrębu Stary Zawidów
10	XXXI/206/2001 Rady Gminy Sulików z dnia 29.05.2001 r. w sprawie uchwalenia MPZP obrębu Studniska Dolne
11	XXXI/207/2001 Rady Gminy Sulików z dnia 29.05.2001 r. w sprawie uchwalenia MPZP obrębu Studniska Górne
12	XXXI/208/2001 Rady Gminy Sulików z dnia 29.05.2001 r. w sprawie uchwalenia MPZP obrębu Wielichów
13	XXXI/209/2001 Rady Gminy Sulików z dnia 29.05.2001 r. w sprawie uchwalenia MPZP obrębu Wilka
14	XXXI/210/2001 Rady Gminy Sulików z dnia 29.05.2001 r. w sprawie uchwalenia MPZP obrębu Wrociszów Dolny
15	XXXI/211/2001 Rady Gminy Sulików z dnia 29.05.2001 r. w sprawie uchwalenia MPZP obrębu Wrociszów Górny
16	XX/152/08 Rady Gminy Sulików z dnia 25.06.2008 r. w sprawie uchwalenia zmian MPZP obrębów Bierna, Miedziana, Radzimów, Skrzydlice, Stary Zawidów, Studniska Dolne, Studniska Górne, Wielichów
17	XXVI/210/09 Rady Gminy Sulików z dnia 28.01.2009 r. w sprawie zmiany MPZP zespołu parków wiatrowych KOŹMIN w części władztwa planistycznego gminy Sulików (obręb geodezyjny: Mała Wieś Dolna i Sulików)
18	VII/52/15 Rady Gminy Sulików z dnia 22.04.2015 r. w sprawie zmiany MPZP dla parku wiatrowego Sulików (obręb geodezyjny: Sulików, Mikułowa, Studniska Dolne, Studniska Górne, Wrociszów Dolny, Wrociszów Górny, Mała Wieś Górna)
19	XII/100/15 Rady Gminy Sulików z dnia 30.11.2015 r. w sprawie zmiany MPZP obrębu Mikułowa
20	XVI/131/16 Rady Gminy Sulików z dnia 29.03.2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany MPZP obrębu Mała Wieś Dolna
21	XXXVII/299/18 Rady Gminy Sulików z dnia 28.03.2018r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla lokalizacji inwestycji celu publicznego, jaką jest dwutorowa napowietrzna linia elektroenergetyczna 400 kV Mikułowa – Czarna w Gminie Sulików
22	XXXVIII/308/18 Rady Gminy Sulików z dnia 25.04.2018r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Sulików

W dniu 27 września 2018 r. Rada Gminy Sulików podjęła uchwałę Nr XLII/335/18 w sprawie aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Sulików. W wyniku dokonanej analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym w latach 2013-2018 stwierdzono:

- 1) że studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wymaga aktualizacji w zakresie uwarunkowań, jak i kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- 2) potrzebę aktualizacji planów miejscowych z uwzględnieniem wieloletniego programu sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określonych w załączniku do tej uchwały.

XIV. STAN DRÓG GMINNYCH I WEWNĘTRZNYCH

Na terenie Gminy znajduje się **13,56 km** dróg gminnych i **27,548 km** dróg wewnętrznych (w tym 15,928 km nawierzchni asfaltowej). Poniżej przedstawione zostały wykazy tych dróg.

Tabela 27. Wykaz dróg gminnych

Lp.	Numer drogi	Nazwa drogi	Numery działek ewidenc.	Długość odcinka	Długość drogi	Uwagi
1.	109781D	Sulików, ul. Nowe Miasto	493	0+544	0+544	- droga asfaltowa
2.	109782D	Sulików, ul. Krótka	481	0+058	0+058	- droga asfaltowa, wyremontowana
3.	109783D	Sulików, ul. Górska	467	0+280	0+280	- droga asfaltowa, wyremontowana
4.	109784D	Sulików, ul. Nowa	512	0+137	0+137	- droga asfaltowa, wyremontowana
5.	109785D	Sulików, ul. Dworcowa	522/2	0+346	0+346	- droga asfaltowa, wyremontowana
6.	109786D	Sulików, ul. Kościelna	606	0+186	0+298	- droga asfaltowa, wyremontowana
7.	109786D	Sulików, ul. Kościelna	613	0+112		- płyta betonowa,

						- droga z kostki brukowej
8.	109787D	Sulików, ul. Garbarska	606, 599	0+266	0+266	- droga asfaltowa
9.	109788D	Sulików, ul. Św. Teresy	743	0+405	0+405	- droga asfaltowa, wyremontowana
10.	109789D	Sulików, ul. Wiejska	207, 753	0+917	0+917	- droga asfaltowa
11.	109790D	Sulików, ul. Szkolna	584	0+232	0+232	- droga asfaltowa
12.	109791D	Sulików, Aleja Róż	563	0+098	0+098	- droga asfaltowa, wyremontowana
13.	109792D	Sulików, ul. Młyńska	420	0+179	0+179	- droga asfaltowa, wyremontowana
14.	109793D	Sulików, ul. 8-go Maja	410	0+360	0+360	- droga asfaltowa, wyremontowana
15.	109794D	Sulików, Plac Wolności	615	0+207	0+207	- droga asfaltowa
16.	109795D	Sulików, ul. Sportowa	11/21, 8, 20	0+644	0+644	- droga asfaltowa - do remontu (dokumentacja projektowa)
17.			27, 170, 158	1+265		- droga asfaltowa
18.	109796D	Stary Zawidów (przez wieś)	172	0+107	1+372	- droga asfaltowa, wyremontowana
19.	109797D	Radzimów - Bierna Nowoszyce, tzw. serwatkowa	198, 654/3, 735, 733, 667/3, 667/2, 667/1, 813, 684, 682, 426, 431, 416	2+348	2+348	- droga asfaltowa, wyremontowana
20.	109798D	Sulików - Wrociszów Górny	314, 348, 7/1, 76, 46	3+373	3+373	- droga szutrowa

21.	109799D	Sulików - Wrociszów Dolny	306/1, 306/2, 306/3, 328	2+767	2+808	- droga asfaltowa/plyta betonowa/ droga szutrowa
22.			294/5	0+041		- droga szutrowa
23.	109800D	Mała Wieś Dolna - Kunów	256	0+527	0+527	- droga szutrowa - dokumentacja projektowa
24.	109801D	Wrociszów Dolny - Wilka	307, 121, 88	1+432	1+432	- droga asfaltowa, wyremontowana
25.	109802D	Mała Wieś Górna - Radzimów	99/1	0+268	0+268	- droga asfaltowa, wyremontowana
26.	109803D	Mikułowa	16	0+091	0+091	- droga szutrowa
27.	109804D	Sulików, ul. Wiejska	225	0+275	0+275	- droga szutrowa

Tabela 28. Wykaz dróg wewnętrznych

WYKAZ DRÓG WEWNĘTRZNYCH					
Lp.	Nazwa drogi	Numery działek ewidencyjnych	Długość odcinka	Długość drogi	Uwagi
1.	Bierna I	499, 467/14, 469/1	0+226	0+226	- droga asfaltowa, wyremontowana
2.	Bierna II	594, 619/2, 643	2+649	2+649	- droga szutrowa
3.	Bierna Nowoszyce	295/1	0+354	0+584	- droga asfaltowa, wyremontowana
4.	Bierna Nowoszyce	357	0+230		- droga asfaltowa, wyremontowana
5.	Ksawerów	123, 155, 164/4, 161, 166, 187	1+876	1+876	- droga asfaltowa, wyremontowana - droga szutrowa
6.	Mała Wieś Górna	83	0+912	0+912	- droga asfaltowa, wyremontowana

7.	Miedziana (prywatne gosp.)	193	0+215	0+215	- droga szutrowa
8.	Miedziana Jabłonec	104	1+980	1+980	droga asfaltowa, wyremontowana - droga szutrowa
9.	Mikułowa (od remizy do prywatnego gospodarstwa)	342/14, 339/7, 339/8	1+235	1+235	- droga asfaltowa - droga szutrowa
10.	Mikułowa (od sklepu do remizy)	139, 141	0+768	1+161	- droga asfaltowa
11.	Mikułowa (od sklepu do remizy)	119, 116	0+393		- droga asfaltowa - krótki odcinek drogi szutrowej
12.	Radzimów za Mleczarnią (od powiatowej do serwatkowej)	651	0+120	0+120	- droga asfaltowa, wyremontowana
13.	Radzimów Dolny I	431, 468	0+358	0+358	- droga szutrowa
14.	Radzimów Dolny II	471, 501	0+303	0+303	- droga asfaltowa, wyremontowana
15.	Radzimów Dolny III	394	0+218	0+218	- droga szutrowa
16.	Radzimów Dolny IV	457, 536	0+496	0+496	- droga asfaltowa, wyremontowana
17.	Radzimów Dolny V	479, 475	0+490	0+490	- droga asfaltowa, wyremontowana
18.	Radzimów Dolny VI	65	1+370	1+370	- droga szutrowa - droga asfaltowa, wyremontowana
19.	Radzimów Górny I	704	0+411	0+411	- droga szutrowa
20.	Radzimów Górny II	311, 306/13	0+298	0+298	- do ostatniego bloku droga asfaltowa, wyremontowana w 2018 r., - droga szutrowa
21.	Stary Zawidów I	238, 237	0+203	0+203	- droga szutrowa
22.	Stary Zawidów II	215, 225	0+288	0+288	- droga asfaltowa, wyremontowana
23.	Stary Zawidów ul. Starozawidowska	8	0+160	0+160	- droga asfaltowa, wyremontowana w 2018 r.

24.	Stary Zawidów III	5	0+670	0+670	- droga asfaltowa, wyremontowana
25.	Studniska Dolne I	336	0+399	0+399	- droga szutrowa
26.	Studniska Dolne II	474, 460, 470, 490, 500	1+171	1+171	- droga szutrowa - droga asfaltowa, wyremontowana
27.	Studniska Dolne III	482, 490, 524	0+427	0+427	- droga asfaltowa, wyremontowana
28.	Studniska Dolne	330, 314	0+255	0+255	- droga asfaltowa, wyremontowana
29.	Studniska Dolne (od Sulikowa wokół stawów do Tylic)	104, 147, 290	1+350	1+350	- droga asfaltowa, wyremontowana
30.	Studniska Górne (od krzyża)	423, 447	1+649	1+757	- droga asfaltowa, wyremontowana
31.		428, 439	0+108		- droga asfaltowa
32.	Sulików, ul. Ks. Soleckiego	672/4, 667/12	0+161	0+161	- droga z kostki brukowej - droga szutrowa
33.	Sulików	304	0+419	0+419	- droga asfaltowa
34.	Sulików (łącznie nr 1 ul. Zgorzeleckiej z ul. Wojska Polskiego)	625	0+072	0+072	- droga asfaltowa, wyremontowana
35.	Sulików (łącznie nr 2 ul. Zgorzeleckiej z ul. Wojska Polskiego)	643	0+069	0+069	- droga asfaltowa, wyremontowana
36.	Sulików (droga do kopalni)	39/4, 39/3, 46/4	0+578	0+578	- droga asfaltowa, wyremontowana
37.	Sulików, ul. Kwiatowa	793	0+144	0+247	- droga asfaltowa, wyremontowana w 2018 r.
38.	Sulików, ul. Szafirowa	804	0+103		- droga asfaltowa, wyremontowana w 2018 r.
39.	Sulików	593, 592, 296	0+313	0+313	- ciąg jezdni pieszy, kostka brukowa - droga asfaltowa
40.	Sulików (łącznie Dworcowej z	511/1, 511/2	0+140	0+140	- droga asfaltowa,

	Nowe M.)				wyremontowana
41.	Sulików, ul. Jasna	147	0+218	0+218	- droga asfaltowa, wyremontowana
42.	Wrociszów Dolny	319/3, 321, 227, 235/2	1+570	1+570	- droga szutrowa
43.	Radzimów dz. 20	20	0+377	0+377	- droga asfaltowa
44.	Kościelna	707	0+129	0+129	- droga szutrowa
45.	Górna	312, 311, 329/2	0+330	0+330	- droga asfaltowa, wyremontowana
46.	Górna	321	0+146	0+146	- kostka brukowa
47.	Dębowa	311	0+491	0+491	- droga asfaltowa, wyremontowana - droga szutrowa
48.	łącznik ul. 8-go Maja z ul. Młyńską	444, 442	0+205	0+205	- droga asfaltowa
49.		707, 735	0+052	0+383	- droga szutrowa
50.	Sulików, ul. Wiejska	264	0+044		- droga szutrowa
51.		196	0+226		- droga szutrowa
52.		277	0+061		- droga szutrowa
53.		łącznik ul. Dworcowej z ul. Nowe Miasto	498	0+118	0+118

XV.STAN MIENIA KOMUNALNEGO

Informacja została opracowana na podstawie danych wynikających z informacji i sprawozdań jednostek organizacyjnych Gminy Sulików i danych Urzędu oraz informacji jednostek, dla których Gmina Sulików jest organem założycielskim.

Wartość brutto majątku Gminy Sulików na dzień 31.12.2018 r. wyniosła 60 066 670,08 zł i w stosunku do stanu na dzień 01.01.2018 r. zwiększyła się o 1 707 179,61 zł.

Tabela 29. Wartość majątku Gminy Sulików.

Lp.	Wyszczególnienie		Ogółem	Rzeczowy majątek trwały	Pozostały majątek trwały	Pozostały majątek trwały księgozbiór	Pozostały majątek trwały - 020
I	Jednostki budżetowe	stan na 01.01.2018 r.	58 081 442,91 (po korekcie)	54 180 456,4 9	1 990 058,11	154 934,71	1 755 993,60
		stan na 31.12.2018 r.	59 730 995,36	54 789 503,3 3	2 210 570,92	172 944,66	2 557 976,45
		zmiana wartości (+/-)	(+) 1 649 552,45	(+) 609 046,84	(+) 220 512,81	(+) 18 009,95	(+) 801 982,85
1	Placówki oświaty	stan na 01.01.2018 r.	22 820 461,65	21 605 749,98	1 009 460,90	154 934,71	50 316,06
		stan na 31.12.2018 r.	23 037 379,55	21 640 181,5 3	1 164 026,81	172 944,66	60 226,55
		zmiana wartości (+/-)	(+) 216 917,90	(+) 34 431,55	(+) 154 565,91	(+) 18 009,95	(+) 9 910,49
2	Placówki opieki społecznej	stan na 01.01.2018 r.	116 079,15 (po korekcie)	49 690,35	54 918,46	-	11 470,34
		stan na 31.12.2018 r.	129 229,12	58 501,34	58 500,37	-	12 227,41
		zmiana wartości (+/-)	(+) 13 149,97	(+) 8 810,99	(+) 3 581,91	-	(+) 757,07
3	Urząd Gminy Sulików	stan na 01.01.2018 r.	35 144 902,11	32 525 016,16	925 678,75	-	1 694 207,20
		stan na 31.12.2018 r.	36 564 386,69	33 090 820,4 6	988 043,74	-	2 485 522,49

		zmiana wartości (+/-)	(+) 1 419 484,58	(+) 565 804,30	(+) 62 364,99	-	(+) 791 315,29
II	POZOSTAŁE JEDNOSTKI (Instytucje kultury)	stan na 01.01.2018 r.	278 047,56	177 054,04	-	95 406,04	5 587,48
		stan na 31.12.2018 r.	335 674,72	227 681,20	-	102 406,04	5 587,48
		zmiana wartości (+/-)	(+) 57 627,16	(+) 50 627,16	-	(+) 7 000,00	0,00
OGÓŁEM		stan na 01.01.2018 r.	58 359 490,47 (po korekcie)	54 357 510,5 3	1 990 058,11	250 340,75	1 761 581,08
		stan na 31.12.2018 r.	60 066 670,08	55 017 184,5 3	2 210 570,92	275 350,70	2 563 563,93
		zmiana wartości (+/-)	(+) 1 707 179,61	(+) 659 674,00	(+) 220 512,81	(+) 25 009,95	(+) 801 982,85

W skład mienia komunalnego wchodzi nieruchomości gruntowe, które Gmina nabyła w drodze komunalizacji oraz umów cywilno-prawnych.

Według stanu na dzień 1 stycznia 2018 r. łączna powierzchnia gruntów komunalnych Gminy Sulików wynosi: 356,4869 ha.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. łączna powierzchnia gruntów komunalnych Gminy Sulików wynosi: 353,9350 ha.

Tabela 30. Zbiorcze zestawienie gruntów będących w zasobie Gminy

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień w ha	
		01.01.2018 r.	31.12.2018 r.
1.	Użytki rolne	88,1533	87,8902
2.	Grunty leśne	5,5800	5,6603
3.	Grunty zabudowane i zurbanizowane	239,8770	237,7457
4.	Nieużytki	2,6854	2,6854
5.	Grunty pod wodami	20,1912	19,9534
RAZEM		356,4869	353,9350
Stan na dzień w złotych			
		01.01.2018 r.	31.12.2018 r.
		2 108 360,81	2 137 226,19

Tabela 31. Zbiorcze zestawienie gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste, dzierżawę, użyczenie

Stan na dzień 31 grudnia 2018 r.

Lp.	Obszar	powierzchnia w ha oddana w dzierżawę	powierzchnia w ha oddana w użyczenie	powierzchnia w ha oddana w użytkowanie wieczyste
1.	Bierna	2,1730	0,1400	-
2.	Mała Wieś Dolna	0,0549	-	-
3.	Mała Wieś Górna	-	-	-
4.	Miedziana	1,2500	-	0,2400
5.	Mikułowa	3,3025	0,0280	0,1128
6.	Radzimów	2,2130	-	1,2897
7.	Skrzydlice	-	-	0,3745
8.	Stary Zawidów	-	-	0,5322
9.	Studniska Dolne	3,1030	0,4000	-
10.	Studniska Górne	4,5000	-	-
11.	Sulików	7,0690	-	2,8873
12.	Wielichów	-	-	-
13.	Wrociszów Dolny	2,7100	-	0,3200
14.	Wrociszów Górny	0,8300	-	-
15.	Wilka	4,3200	-	-
Razem		31,5254	0,5680	5,7565

Na dzień **1 stycznia 2018 r.** Gmina dysponowała **budynkami** o wartości **10 874 420,86** z tego:

- budynki mieszkalne (lokale mieszkalne oraz lokale socjalne) - 1 042 324,50 zł,
- budynki niemieszkalne – 9 228 720,03 zł,
- 3 lokale mieszkalne w budynku niemieszkalnym - 293 019,45 zł,
- 2 lokale niemieszkalne - 309 719,56 zł.

Gmina Sulików uzyskała następujące **dochody z mienia komunalnego**:

- Wpływy ze sprzedaży nieruchomości wyniosły: **64 755,57 zł**
- Wpływy za użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowych: **15 126,15 zł**

- Wpływy z dzierżawy i najmu nieruchomości oraz dzierżawy obwodów łowieckich:
88 936,82 zł
- Z tytułu zajęcia pasa drogowego: **25 885,07 zł**

Łączne dochody własne: 194 703,61 zł

XVI. ZBIOROWE ZAOPATRZENIE W WODĘ I ZBIOROWE ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW

Gospodarką wodno-kanalizacyjną w Gminie zajmuje się Międzygminna Spółka Wodno-Kanalizacyjna „SUPLAZ” sp. z o.o. powstała poprzez zawarcie umowy Spółki 10 października 2005 roku przez Gminę Sulików, gminę Platerówka i gminę wiejską Zgorzelec. Spółka powstała w związku z realizacją inwestycji „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej dla gmin leżących w zlewni rzeki Czerwona Woda” dofinansowanej ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. W ramach projektu realizowanego od roku 2011 na terenie miejscowości Mała Wieś Dolna, Sulików, Mikułowa, Studniska Dolne i Studniska Górne wybudowano sieć kanalizacyjną o łącznej długości 24,3 km, wymieniono całą sieć wodociągową w miejscowości Sulików oraz wybudowano oczyszczalnię ścieków. Efekt ekologiczny, który był konieczny przy realizacji tego projektu został osiągnięty w 2016 r. W umowie o dofinansowanie zakładano, że przyłączy wykona 2562 osoby. Na dzień 31.12.2018 r. przyłącza wykonało 2632 osób. Obecnie jest 668 przyłączy.

W roku 2014 przy udziale dofinansowania pozyskanego z Agencji Nieruchomości Rolnych we Wrocławiu wykonany został odcinek sieci wodociągowej o łącznej długości 1023,5 mb w miejscowości Ksawerów. Realizacja inwestycji była możliwa poprzez wpięcie do istniejącej sieci wodociągowej na terenie miasta Zawidów.

Długość sieci wodociągowej w Gminie wynosi obecnie **88,575 km**. Sieć kanalizacyjna ma mniejszy zasięg niż sieć wodociągowa a jej długość to **29,11 km**.

Od 2018 roku Rada Gminy nie jest już organem zatwierdzającym taryfę dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Zgodnie z nowymi przepisami przygotowywane przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne wnioski o zatwierdzenie taryf przesyłane są do odpowiednich oddziałów Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Organem zatwierdzającym taryfę jest Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Taryfę zatwierdza się na okres 3 lat.

Gmina Sulików dopłaca mieszkańcom do każdego metra sześciennego wody **0,99 zł**, zaś do metra odprowadzonych ścieków – **15,93 zł**. Decyzję w sprawie dopłat podejmuje Rada Gminy Sulików w stosownej uchwale. Wysokość dopłat do 1m³ jest od lat na tym samym poziomie. Bez dopłaty, cena za 1 m³ dostarczanej wody wyniosłaby **6,39 zł**, za 1m³ odprowadzanych ścieków – **27,00 zł**. W 2018 roku Gmina przeznaczyła na dopłaty do wody i ścieków kwotę **893 306,03 zł** (124 508,44 zł – dopłata do wody, 768 797,59 – dopłata do ścieków).

Spółka Suplaz posiada samochód specjalny pogotowia technicznego wraz z wyposażeniem do obsługi sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz samochód wielofunkcyjny do udrażniania i mycia kanałów kanalizacyjnych oraz odsysania i przewozu nieczystości.

XVII. GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI

W dniu 30 grudnia 2016 r. Gmina Sulików podpisała z Zakładem Gospodarki i Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Lubaniu, wyłonionym w drodze przetargu nieograniczonego, umowę na świadczenie usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości znajdujących się na terenie Gminy Sulików na okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r.

Zasady funkcjonowania gminnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w 2018 r. określały szczegółowo uchwały Rady Gminy, w tym:

- Uchwała nr XXII/183/16 z dnia 31 października 2016 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Sulików,
- Uchwała nr XXII/185/16 z dnia 31 października 2016 r. w sprawie sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Sulików i zagospodarowania tych odpadów,
- Uchwała nr XXII/184/16 z dnia 31 października 2016 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawki tej opłaty i stawki opłaty za pojemnik,
- Uchwała nr XXII/186/16 z dnia 31 października 2016 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości znajdującej się na obszarze Gminy Sulików.

Od 2017 r. odpady ze szkła, papieru i tworzyw sztucznych oraz odpady ulegające biodegradacji odbierane są bezpośrednio z terenu nieruchomości, czyli „u źródła” ich wytwarzania. Mieszkańcy budynków jednorodzinnych i wielorodzinnych do siedmiu lokali oraz właściciele nieruchomości niezamieszkałych, którzy zadeklarowali selektywną zbiórkę odpadów, otrzymują worki na surowce wtórne oraz pojemniki na odpady biodegradowalne. Odbiór odpadów od właścicieli nieruchomości,

którzy prowadzą selektywną zbiórkę jest realizowany z następującą częstotliwością: odpady ze szkła, papieru, tworzyw sztucznych, gromadzone w workach – w zależności od czasu nagromadzenia, nie rzadziej niż raz w miesiącu; odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady zielone gromadzone w pojemnikach na bioodpady – co dwa tygodnie; odpady posortownicze – co dwa tygodnie. Mieszkańcy budynków wielorodzinnych powyżej siedmiu lokali, którzy zadeklarowali selektywną zbiórkę odpadów, umieszczają odpady w tzw. „ludmerach”. Odbiór odpadów od właścicieli nieruchomości, którzy nie zadeklarowali selektywnej zbiórki, jest realizowany co dwa tygodnie.

W poszczególnych miejscowościach w okresie jesiennym wystawiane są kontenery, do których można wrzucać odpady wielkogabarytowe. Coroczna zbiórka umożliwia Mieszkańcom Gminy bezpłatne pozbycie się niepotrzebnych rzeczy, bez konieczności dostarczania ich do PSZOK w Sulikowie.

W Sulikowie działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Mieszkańcy Gminy mogą dostarczać tam nieodpłatnie odpady zbierane w sposób selektywny. W PSZOK przyjmowane są: papier, tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, szkło, odpady zielone, przeterminowane leki, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe., odpady budowlane i rozbiórkowe powstałe w wyniku prowadzenia drobnych robót budowlanych, zużyte opony, chemikalia, zużyte igły i strzykawki. Obiekt jest monitorowany.

Poniesione przez Gminę Sulików koszty związane z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych za rok 2018 wyniosły **908 576,12 zł**, z tego:

- 390 000,00 zł to koszty odbioru odpadów komunalnych
- 518 576,12 zł to koszty zagospodarowania odpadów w RIPOK.

Dochód Gminy z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynikający ze złożonych deklaracji na koniec 2018 r. wynosił 1.054.744,62 zł. Kwota zaległości na koniec 2018 r. wynosiła 274.155,10 zł.

Prowadzona na dotychczasowych zasadach gospodarka odpadami komunalnymi na terenie Gminy Sulików, pozwoliła gminie wywiązać się z obowiązków nałożonych ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1454 ze zm.). Gmina Sulików osiągnęła wymagane dla roku 2018 wszystkie poziomy recyklingu i ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, za nieosiągnięcie których groziłyby Gminie kary, nałożone przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

XVIII.KULTURA

Zadania w sferze kultury na terenie Gminy Sulików realizuje Gminny Ośrodek Kultury w Sulikowie wpisany do rejestru instytucji kultury przez Gminę Sulików na mocy uchwały nr XLI/250/02 Rady Gminy Sulików z dnia 25 marca 2002 r. Integralną część jednostki stanowi biblioteka. Do podstawowych zadań Gminnego Ośrodka Kultury należy rozpoznawanie i rozbudzanie zainteresowań oraz potrzeb kulturalnych społeczności gminy, które są realizowane przez jednostkę przede wszystkim poprzez organizowanie uczestnictwa w kulturze oraz imprez kulturalnych.

W 2018 roku Gminny Ośrodek Kultury miał w swojej ofercie:

- zajęcia plastyczne dla młodszych dzieci szkolnych - 2 razy w tygodniu,
- zajęcia teatralne dla dzieci i młodzieży - 2 razy w tygodniu,
- zajęcia aerobiku i zumbi - 2 razy w tygodniu,
- zajęcia jogi - 1 raz w tygodniu,
- nauka języka angielskiego - 2 razy w tygodniu,
- nauka tańca nowoczesnego dla dzieci – 2 razy w tygodniu,
- zajęcia wokalne - 1raz w tygodniu,
- zajęcia muzyczno-ruchowe dla młodszych dzieci - 2 razy w tygodniu,
- spotkania brydżowe - 1 raz w tygodniu,
- spotkania seniorów - 2 razy w tygodniu,
- zajęcia w Grupie Maluszka dla dzieci w wieku 0-2 lata.

Gminny Ośrodek Kultury był organizatorem różnych imprez i przedsięwzięć. W Ośrodku Kultury odbyły się:

- Koncert umuzykalniający w wykonaniu muzyków z Filharmonii Dolnośląskiej,
- Występ Zespołu Zbrucz z Tarnopola,
- Widowisko historyczne poświęcone pamięci Żołnierzy Wyklętych,
- Koncert filharmoniczny dla najmłodszych,
- Występ Teatru Edukacji i Profilaktyki „Maska”.

Gminny Ośrodek Kultury był także organizatorem Dożynek Gminnych. Prowadził także szereg zajęć dla dzieci i młodzieży, takich jak:

- Konkurs plastyczno-literacki pn. „Miłość ma”,
- Gminny Konkurs Recytatorski dla uczniów szkół podstawowych klas I-III i IV-VI,
- Gminny Konkurs Recytatorski dla uczniów klas VII oraz klas II i III gimnazjum,
- Dyskusyjny Klub Książki dla dzieci - zajęcia literacko-warsztatowe,
- Warsztaty artystyczne dla uczniów pod kierunkiem instruktora plastycznego
- Ferie zimowe i półkolonie w okresie wakacyjnym.

W 2018 roku odbyły się:

- Imprezy artystyczne o zasięgu środowiskowym w wykonaniu zespołów zawodowych i amatorskich - 16 imprez (ok. 1000 widzów);
- Praca z dziećmi i młodzieżą - 28 imprez (ok. 500 uczestników);
- Wystawy - 2 (ok. 100 widzów);
- Działalność rekreacyjna i rozrywkowa (dyskoteki, konkursy, turnieje, wycieczki, itp.) - 7 imprez (200 uczestników);
- Inne formy działalności kulturalnej (odczyty, kursy, spotkania) - 6 imprez (200 uczestników).

Gminny Ośrodek Kultury w organizowaniu imprez kulturalno-oświatowych współpracuje z Urzędem Gminy Sulików, placówkami oświatowymi znajdującymi się na terenie gminy, Stowarzyszeniem „Razem w Przyszłość” z Mikułowej, Kapelą Pogranicze ze Studnisk, Radami Sołectkami gminy Sulików, OSP, Klubem Seniora.

Do stałych grup działających w Ośrodku Kultury należą:

- Koło wokalne – 6 osób,
- Klub Seniora – 13 osób,
- Koło plastyczno-teatralne 23 osoby,
- Koło taneczne – 17 osób

W ramach Gminnego Ośrodka Kultury działają świetlice wiejskie: w Starym Zawidowie, Mikułowej, Studniskach Dolnych, Studniskach Górnych, Radzimowie Górnym, Skrzydlicach, Wrociszowie Dolnym, Wrociszowie Górnym oraz punkt promocji produktów lokalnych i rękodzielniczych w Małej Wsi Górnej, które stanowią centra życia kulturalnego poszczególnych sołectw. Odbywają się w nich zebrania wiejskie, zajęcia kulturalne, sportowe i rozrywkowe.

Zajęcia świetlicowe z dziećmi i młodzieżą odbywały się w Mikułowej (2 razy w tygodniu), Studniskach Dolnych (2 razy w tygodniu), we Wrociszowie Górnym i Dolnym (po 2x w tygodniu) i w Starym Zawidowie (1raz w tygodniu), W ramach tych zajęć organizowane były różnorodne zajęcia z dziećmi i imprezy środowiskowe.

W 2018 roku oddano do użytku seniorów wyremontowane pomieszczenie w GOK w Sulikowie, w którym mogą oni w przyjaznej przestrzeni spędzać wolny czas. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane w ramach pilotażowej edycji projektu „Przygarnij przestrzeń” fundacji Wspólnie LafargeHolcim. Gmina znalazła się wśród 5 gmin z całej Polski, które zostały zakwalifikowane do tego projektu.

Gminny Ośrodek Kultury osiągnął kwotę przychodu 683 316,55 zł, w tym dotacja podmiotowa z przeznaczeniem na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych w wysokości **562 495,00 zł** oraz dotacja celowa w wysokości **79 823,41 zł** z przeznaczeniem na wydatki bieżące na przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszu sołeckiego.

XIX. OBIEKTY SPORTOWO-REKREACYJNE

Aktywność sportowo-rekreacyjna mieszkańców możliwa jest dzięki istnieniu na terenie Gminy obiektów sportowo-rekreacyjnych. Głównym obiektem jest kompleks sportowy wraz ze Środowiskową Halą Sportową w Sulikowie, zlokalizowany na terenie Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Sulikowie. Mieszczą się w niej pełnowymiarowe boiska do piłki ręcznej, halowej piłki nożnej, koszykówki, 3 boiska do siatkówki, 2 boiska do badmintonu, kort tenisowy, sala fitness oraz siłownia. Hala posiada też dobrze wyposażone zaplecze, w tym m.in. profesjonalne nagłośnienie, świetlną tablicę wyników, widownię na 250 miejsc, miejsca parkingowe na kilkadziesiąt aut oraz zaplecze gastronomiczne. W ramach kompleksu funkcjonuje również zespół zewnętrznych boisk wielofunkcyjnych o sztucznej nawierzchni, w skład którego wchodzi: boisko wielofunkcyjne, dwa boiska do piłki siatkowej, dwa boiska do koszykówki, kort do tenisa ziemnego, bieżnia oraz skocznia w dal.

Na terenie Gminy zlokalizowane są również boiska sportowe. Boiska trawiaste do gry w piłkę nożną mieszczą się w Radzimowie, Studniskach Dolnych oraz Sulikowie. Boiska te wymagają modernizacji, ale służą aktualnie mieszkańcom. Nowe wielofunkcyjne boisko sportowe (wybudowane w 2014 roku) mieści się przy Szkole Podstawowej w Biernej.

Place zabaw zlokalizowane są w Małej Wsi Dolnej, Małej Wsi Górnej, Mikułowej, w Sulikowie, Miedzianej, Wrociszowie Górnym, Wrociszowie Dolnym, Wilce, Wilce Bory, Radzimowie Dolnym, Studniskach Dolnych i Studniskach Górnych, przy Przedszkolu Publicznym w Sulikowie i Szkole Podstawowej w Biernej.

Na terenie Gminy znajdują się wiaty biesiadne mieszczące się w Sulikowie, Mikułowej, Studniskach Dolnych, Studniskach Górnych, Biernej, Miedzianej, Starym Zawidowie, Ksawerowie, Wrociszowie Górnym, Wrociszowie Dolnym, Małej Wsi Górnej i Małej Wsi Dolnej.

XX. ZADANIA DO REALIZACJI W LATACH NASTĘPNYCH

W 2018 roku zostały opracowane dokumentacje techniczne, które umożliwią realizację kolejnych zadań inwestycyjnych w latach następnych.

Dokumentacja na przebudowę drogi wewnętrznej w Małej Wsi Dolnej

W ramach środków z funduszu sołectkiego wykonana została dokumentacja projektowa na budowę drogi łączącej Małą Wieś Dolną z Kunowem w Gminie Zgorzelec. Będzie to kolejna droga gruntowa, która uzyska asfaltową nawierzchnię.

Dokumentacja na przebudowę dróg wewnętrznych w Studniskach Dolnych i Studniskach Górnych

Opracowana została dokumentacja projektowo-kosztorysowa na realizację zadań inwestycyjnych pn.: „Przebudowa dróg wewnętrznych w Studniskach Dolnych - dz. nr 360, 376, 383, 401 obręb Studniska Dolne” i „Przebudowa dróg wewnętrznych w Studniskach Górnych - dz. nr 41, 16, 36, 82 obręb Studniska Górne”.

Dokumentacja na modernizację boiska sportowego w Radzimowie

Opracowana została dokumentacja techniczna na modernizację boiska sportowego. Zadanie będzie obejmowało remont budynku zaplecza szatniowo-sanitarnego, przebudowę płyty boiska sportowego i boiska treningowego (niwelacja terenu, odwodnienie płyty boiska, warstwa nośna), montaż piłkochwyłów, bramek do piłki nożnej, wiat stadionowych dla zawodników rezerwowych, bariery oddzielającej płytę boiska od kibiców, bramy wjazdowej, budowę chodnika z kostki betonowej łączącego budynek zaplecza szatniowo-sanitarnego z płytą boiska sportowego. Koszt przedsięwzięcia w powyższym zakresie szacuje się na **400 tys. zł.**

Dokumentacja na modernizację boiska sportowego w Sulikowie

Powstała koncepcja modernizacji boiska sportowego. W ślad za tym wykonana została dokumentacja projektowa, niezbędna do ubiegania się o środki zewnętrzne na ten cel. W ramach tego zadania nastąpi wykonanie elementów zagospodarowania terenu tj. trybun, piłkochwyłów, bramek sportowych, wiaty stadionowej dla zawodników rezerwowych, barier separacyjnych oraz wyposażenie siłowni plenerowej w urządzenia użytkowe małej architektury. Powstanie także nowy budynek zaplecza boiska sportowego. Wartość zadania można szacować na kwotę ponad **1 mln 200 tys. zł.**

Dokumentacja na przebudowę Szkoły Podstawowej w Biernej

W związku z potrzebą kompleksowej przebudowy budynku Szkoły w Biernej powstała dokumentacja projektowa, która zawiera koncepcję rozwiązania istniejących w tym obiekcie problemów. W ramach zakresu prac planowana jest przebudowa szkoły – tzw. „łącznik” miałby zostać całkowicie wyburzony, a w jego miejscu powstałby nowy, większy i dwupoziomowy obiekt.

Realizacja powyższych inwestycji uzależniona jest od możliwości budżetu Gminy oraz możliwości pozyskania środków zewnętrznych na ten cel.

XXI. PODSUMOWANIE

Wysoka Rado!

Szanowni Mieszkańcy Gminy Sulików !

Przedstawiam Państwu pierwszy kompleksowy raport o stanie Gminy Sulików. Wypełniam tym samym obowiązek wynikający z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506). Przepisy prawa stanowią, że Wójt co roku do dnia 31 maja przedstawia Radzie Gminy raport o stanie gminy, obejmując nim podsumowanie działalności Wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.

W niniejszym opracowaniu obok sposobu realizacji programów i strategii oraz uchwał Rady Gminy przedstawiłem najważniejsze zagadnienia dotyczące Gminy. Tym samym są to informacje o: realizacji budżetu Gminy, realizacji zadań inwestycyjnych, realizacji funduszu sołeckiego, pozyskanych środkach zewnętrznych. Ważnym zagadnieniem, objętym Raportem, była także wysokość wydatków przeznaczona przez Gminę na pomoc społeczną i socjalną, na oświatę i kulturę.

W Raporcie przedstawiłem także równie ważne informacje, w tym dotyczące stanu mienia komunalnego, stanu dróg gminnych i wewnętrznych a także inne mające znaczenie dla zobrazowania sytuacji Gminy.

Zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506) Wójt wykonuje uchwały rady gminy i zadania gminy określone przepisami prawa. Przedstawione przeze mnie w Raporcie zadania, przedsięwzięcia, działania wynikały z podjętych przez Radę Gminy uchwał, uchwał Zebrań Wiejskich dotyczących podziału środków z funduszu sołectkiego lub bezpośrednio z przepisów prawa.

Rok 2018 był w Gminie Sulików rekordowy w zakresie przeprowadzonych inwestycji, w szczególności inwestycji drogowych. Nie bez znaczenia przy tym pozostaje wysokość środków pozyskanych na ten cel ze źródeł zewnętrznych, w tym ze środków Unii Europejskiej.

Realizowaliśmy remonty dróg w miejscowościach: Wrociszów, Wilka, Stary Zawidów, Sulików, Bierna, Wrociszów Górny, Radzimów Górny, Radzimów Dolny, Studniska Dolne. Polepszenie stanu dróg jest widoczne i odczuwalne dla Mieszkańców Gminy, jak i osób przyjeżdżających z zewnątrz. Potrzeby w tym zakresie pozostają nadal duże, stąd sukcesywnie przygotowywana jest dokumentacja projektowa na remonty kolejnych odcinków dróg.

W 2018 roku zrealizowana została budowa kaplicy komunalnej w Radzimowie, o którą wnioskowało kilkuset Mieszkańców Radzimowa i Biernej. Bardzo ważną inwestycją była budowa wodociągu dla miejscowości Wrociszów Dolny i Wilka, które to wcześniej nie były objęte siecią wodociągową. W kolejnych latach podjęte będą działania dla rozwiązania problemu braku wody w Starym Zawidowie i Skrzydlicach. W roku 2018 sukcesywnie rozbudowywana była także infrastruktura oświetleniowa, w miejscach które zgłaszali Mieszkańcy.

Skala potrzeb inwestycyjnych i remontowych w Gminie jest wciąż duża. Ich zaspokojenie determinowane jest możliwościami budżetu i wysokością środków zewnętrznych, jakie pozyskać można ze źródeł krajowych i zagranicznych.

Wizytówką Naszej Gminy jest rynek w Sulkowie. Przyjezdni mają pozytywne wrażenia przejeżdżając przez centrum miejscowości. Może cieszyć także fakt, że oblicza wszystkich sołectw zmieniły się. W każdym z nich znajdują się miejsca, w których widoczna jest pozytywna zmiana. Niektóre z Sołectw są w trakcie tych zmian. W najbliższym czasie rozpocznie się remont świetlicy wiejskiej w Studniskach Górnych, która służyć będzie wszystkim mieszkańcom wsi. W Starym Zawidowie powstanie nowe miejsce do aktywnego wypoczynku – plac zabaw i wiata biesiadna.

W 2018 roku podejmowaliśmy działania z zakresu ochrony środowiska. Realizowaliśmy Program walki z niską emisją. Pozyskaliśmy na ten cel pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony

Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Poprawie jakości powietrza służyć będą pierwsze wymienione przez Mieszkańców źródła ogrzewania na ekologiczne, na wymianę których pozyskali dotację z Gminy. Gmina kolejny rok pomagała także Mieszkańcom w usuwaniu azbestu z terenu ich gospodarstw domowych, finansując jego odbiór i utylizację.

Zrealizowaliśmy również zadanie, które przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa uczniów przy Szkole Podstawowej w Sulikowie. Usytuowana tam sygnalizacja świetlna skutecznie przyczynia się do wymuszenia przez kierujących pojazdami dostosowanie prędkości do obowiązującej w tym miejscu.

Ważne było dla nas także propagowanie aktywności i zdrowego stylu życia. Stąd plany przebudowy dwóch boisk sportowych – w Radzimowie i Sulikowie. Na realizację obu inwestycji opracowana została dokumentacja techniczna. W roku 2018 złożyliśmy wniosek w ramach Programu Sportowa Polska na dofinansowanie „Modernizacji boiska sportowego wraz z zapleczem szatniowo-sanitarnym w Radzimowie”. Zadanie to nie zostało wytypowane przez Ministerstwo Sportu i Turystyki do realizacji z powodu braku środków, stąd w 2019 roku wniosek złożyliśmy ponownie. Nie udało się natomiast przekonać Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei we Wrocławiu do budowy chodnika w pasie drogi wojewódzkiej nr 357 w Sulikowie. Gmina była w stanie dofinansować realizację tego zadania do wysokości 50% kosztów inwestycji, która bezsprzecznie przyczyniłaby się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa poruszających się tą drogą pieszych.

W roku 2018 rozpoczęła się realizacja projektu ścieżek rowerowych współfinansowanego ze środków Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska wraz z partnerami: Gmina Zgorzelec, Miasto Zawidów i Gmina Cernousy. Wprowadziliśmy także innowacje i nowe rozwiązania w Urzędzie Gminy. Na realizację projektu informatycznego otrzymaliśmy dofinansowanie z Unii Europejskiej.

Gmina przeznaczyła w 2018 roku na finansowanie wydatków oświatowych kwotę 7 692 816,13 zł. Do budżetu Gminy wpłynęła subwencja oświatowa w wysokości 3 717 773,00 zł. Jak widać konieczne jest dofinansowywanie oświaty środkami własnymi Gminy w wysokości blisko 4 mln zł rocznie. Dodatkowo w związku z nowym systemem nauczania istnieje potrzeba kompleksowej przebudowy budynku Szkoły Podstawowej w Biernej. Obecny stan obiektu nie pozwala na naukę w dogodnych warunkach uczniom w zwiększonej liczbie oddziałów. W roku 2018 przygotowana została więc dokumentacja projektowa, której koncepcja umożliwiłaby rozwiązanie tych problemów. Bez wsparcia finansowego z zewnątrz przedsięwzięcie to trudne będzie jednak do zrealizowania.

Nie bez znaczenia jest także współpraca z organizacjami pozarządowymi. Przeznaczamy środki finansowe na wsparcie klubów sportowych działających na terenie Gminy, stowarzyszeń promujących kulturę, jak i na wsparcie Ochotniczych Straży Pożarnych.

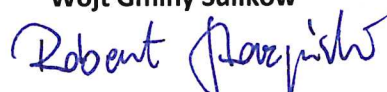
Szanując zaangażowanie ochotników z Radzimowa wsparliśmy włączenie do podziału bojowego tej jednostki. Gmina pozyskała także środki na zakup sprzętu dla jednostek OSP z Biernej, Studnisk Dolnych i Sulikowa.

W 2018 roku realizowane były także zadania związane z pomocą społeczną i socjalną, zadania oświatowe i kulturalne, wykonywane przez jednostki organizacyjne Gminy.

Realizowane w 2018 roku przedsięwzięcia to efekt moich wcześniejszych działań, w latach poprzednich i punkt wyjścia do realizowanych w latach następnych. To także efekt pracy Rady Gminy, oraz współpracy Rad Sołeckich i Sołtysów. Pragnę podziękować wszystkim Wam za pracę na rzecz lokalnej społeczności. Obrany przez nas kierunek przynosi pozytywne efekty. Nie bez znaczenia pozostaje postawa Mieszkańców Gminy, zaangażowanie organizacji pozarządowych, dobre relacje Gminy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz podmiotami, z którymi współpracujemy przy realizacji zadań a także sumienna praca wszystkich pracowników Urzędu i jednostek organizacyjnych Gminy.

Zapewniam także, że moim celem jest dobro lokalnej społeczności i pozytywny wizerunek Gminy Sulików na zewnątrz i zamierzam ten cel realizować w kolejnych latach kadencji.

Wójt Gminy Sulików

Robert Starzyński

Sulików, maj 2019 r.